

SBÍRKA KÁZÁNÍ

PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ

I.

2021/2022

OBSAH

1. Trojí „jako“ (<i>Štěpán Hájek</i>)	9
klíčová slova: věrnost, důvěra, obezřetnost	
2. Pokušení na poušti (<i>Ondřej Macek</i>)	13
klíčová slova: pokušení, lidství, postní období	
3. O dobré vůli (<i>Ondřej Ruml</i>)	17
klíčová slova: dobrá vůle, zvěst, vánoce	
4. Předurčení (<i>Marta Zemánková</i>)	21
klíčová slova: poslání, předurčení, chvála	
5. Dotyk Krista (<i>Lukáš Pešout</i>)	25
klíčová slova: milosrdenství, víra, uzdravení	
6. Biblická pomsta (<i>Lukáš Klíma</i>)	31
klíčová slova: odplata, odpuštění, Mojžíš	
7. S čím počítat? (<i>Libor Chaloupka</i>)	37
klíčová slova: pokora, zaslíbení, důvěra	
8. Splatit dluh (<i>Karel Müller</i>)	43
klíčová slova: modlitba, následování, dluh	
9. Síla modlitby (<i>Jiří Gruber</i>)	49
klíčová slova: modlitba, důvěra, pomoc	
10. Semínko naděje (<i>František Plecháček</i>)	55
klíčová slova: milost, naděje, spása	
11. Hlava Jana Křtitele (<i>Filip Keller</i>)	61
klíčová slova: vina, strach, spása	

12. Abrahamova zkouška (*Filip Boháč*) 67

klíčová slova: zkouška, následování, důvěra

13. Nebojte se (*Ondřej Ruml*) 73

klíčová slova: modlitba, naděje, milost

14. Veliký hlas (*František Plecháček*) 77

klíčová slova: utrpení, milosrdenství, následování

15. Ježíšův nápad (*David Sedláček*) 83

klíčová slova: následování, nejistota, milost

TROJÍ „JAKO“

INTROIT

Cesty své, Hospodine, uveď mi v známost a stezkám svým vyuč mne. Amen.

PÍSEŇ: EZ 25 *K tobě duši pozdvihuji*

MODLITBA

Pane Bože, tobě vděčíme za vše, co máme. Ty jsi Stvořitel, tvůj je čas a my jsme ve tvých rukou. Chválíme tě, že dobrého je v našem životě víc než zlého, chválíme tě za tvé slovo, které nás posiluje a přináší útěchu v chvílích obtížných. Děkujeme, že se můžeme společně radovat z tvého syna Ježíše Krista, který nás vysvobozuje ze zlého k dobrému a pro své milosrdenství nás přijímá i s našimi chybami a vinami. Děkujeme ti, že v Kristu docházíme odpuštění a získáváme naději života věčného – pro sebe i pro své bližní. Prosíme, Pane, abys také dnešní neděli byl s námi a v Duchu svatém posiloval dílo lásky v tomto světě. Prosíme, uschopňuj nás být tvými dobrými učedníky.

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: Ez 34,22–31

PÍSEŇ: EZ 44,1 *Svatá doba, Páně den*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je v Matoušově evangeliu 10, verš 16.

Já vás posílám jako ovce mezi vlky. To není zrovna příjemná představa. Vlci útočí, ovce jsou bezbranné. Občas vlci nějakou ovečku roztrhají. A přece nás Ježíš neháže přes palubu, naopak – je v tom velká vnitřní síla.

Ten obraz má několik rovin. Především – jestli ovce přežijí a budou fungovat, závisí na tom, jakého mají pastýře. Je-li pastýř nezodpovědný lajdák, ovce si nemohou být ničím jisty, jejich existence je ve stálém nebezpečí. Ale je-li pastýř pečlivý a zodpovědný, mohou ovce dobře žít a dávat užitek. Nás posílá Kristus, on je náš pastýř, dobrý pastýř. To je základ. Nemusíme se bát, on nás dobře vede, chrání nás, dobře o nás pečuje.

Za druhé – ovce mezi vlky jsou vidět. Bílé mezi černými. Křesťan se v tomto světě neskryje, neschová, vlci ho vždycky vyčenichají a jdou po něm. S tím musíme počítat. Vlci jsou od toho vlci, aby na křesťany útočili. Bez toho to zřejmě nelze. Vždycky budeme mít nějaké protivníky, když už ne rovnou nepřátele, tak aspoň někoho, koho budeme dráždit. Nějací vlci se většinou objeví. Naše víra není jen pohodlná cesta životem, ale musí se také osvědčovat v protivenství. Jsme vidět, jsme cítit a někteří si na nás chtějí zgustnout. S tím se musíme naučit žít.

Za další, nelze s vlky výti. Jsme přece jen něco jiného. Vlčí způsoby nechť nám zůstávají odporné. Vyceněné zuby a trhání bezbranných, to není naše cesta. V tomto ohledu je život křesťana někdy velmi obtížný – třeba v pracovním kolektivu, kde bují roztodivné manýry, nebo třeba ve firmě, která nejedná úplně mírumilovným způsobem. A vlastně všude – nelze s vlky výti, je třeba odmítat všechnu bezohlednost, agresivitu, duchovní či doslovnou krvežíznivost. Jsme ovce, ne vlci.

Za další, ačkoli vlci určitou úlohu hrají, ovce jsou přece jen užitečné! Slouží. Dávají užitek, proto je pastýř má. Musíme se tedy i ptát – jsme dobré ovce? Dáváme svému pastýři, co od nás očekává? Nejsme například příliš ochromeni existencí vlků, takže se naše užitečnost ztrácí? Nezapomínáme, proč nás pastýř pase?

A v neposlední řadě – souvislost, v níž ten výrok zazní, je misijní. Ježíš vysílá svých dvanáct učedníků a na cestu jim říká: Hle, posílám vás jako ovce mezi vlky. Má to tedy co do činění i se způsobem misie. Vy nemůžete jít k lidem jako hladoví vlci, kteří touží po kořisti! To by byla misie šílená, a bohužel i takovou někdy vidíme. Posílám vás jako ovce mezi vlky, to v tomto smyslu znamená – vaše misie ať je bezbranná, prosta vší agresivity a nátlaku. Možná mnoho nezmůžete, ale věrnost vašeho svědectví je důležitější než počty obrácených. Co zmůžou ovce proti vlkům? A opět – jedině díky svému pastýři – ten koná dobré dílo.

Bud'te tedy obezřetní jako hadi a bezelstní jako holubice. To může někomu znít, jako že se to vylučuje – zároveň had, zároveň holubice, ale zas tak velký protiklad v tom není. Obezřetnost s bezelstností lze docela dobře spojit. Jak se říká v písničce – opatrní bud'te jako hadi, nezběhněte z cesty k životu. V tom máme být opatrní, v tom máme být obezřetní, abychom neztratili obsah, o který se jedná. Na to máme dávat pozor, abychom byli ovce svého pastýře, ve víře, bezbrannosti, odlišnosti. Ano, bezelstnosti.

To je důležité. Křesťan není lstivý, nespřádá plány, jak druhé dostat do léčky, jak je zahnat do kouta. To by bylo jednání vlčí. V bezelstnosti následujeme svého Pána, o němž je řečeno: V jeho ústech nebylo lsti. Holubice je posel míru, pokoje, nového života.

To je tedy trojí Ježíšovo „jako“. Jako ovce, jako hadi, jako holubice. To znamená – nebuďte agresivní, nebuďte hloupí, nebuďte lstiví. Buďte bezbranní, věrní a bezelstní. Amen.

PÍSEŇ: EZ 422 *Ó světlo světa, Ježíši*

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, děkujeme ti, že nás učíš životu věrnému a milujícímu. Prosíme tě, provázej nás svým Duchem, abychom nesešli z cesty a neužívali praktik nekalých. O totéž tě prosíme pro lidi okolo nás. Ať dobré přemáhá zlé. Přimlouváme se za ty, kterým se něco zlého děje, kterým někdo ublížil, kteří zažívají těžké chvíle. Dávej jim zahlédnout slávu své lásky. Přimlouváme se za tvou církev po všem světě, ať se raduje z tvé přítomnosti a osvědčuje víru dobrými skutky. Přimlouváme se za národy světa a za ty, kteří stojí v jejich čele. Prosíme o mír a vládu práva.

Otče náš...

POSLÁNÍ: Žd 12, 28

POŽEHNÁNÍ

Požehnání všemohoucího Boha Otce, Syna i Ducha svatého ať na vás spočine a zůstane s vámi.

PÍSEŇ: EZ 489 *Tvé požehnání, dobrý Otče*

POKUŠENÍ NA POUŠTI

INTROIT: Ž 91

PÍSEŇ: EZ 177 *Nuž Bohu děkujeme*

MODLITBA

Pane Bože, děkujeme za život. Za naše osobní příběhy, za historii, minulost i dnešek. Věříme, že jsi v tom byl s námi. Věříme, že s námi jsi a budeš, i když jsme v situaci těžké nebo bolavé, i když máme z budoucnosti obavy.

Děkujeme, Pane Bože, nejen za lidi, ale za vše, co jsi začal někdy dávno tvořit a tvoříš stále, nově a dobře. Možná, že se stále – jako na začátku – každý večer ohlížíš, abys přehlédl své stvoření. Říkáš k tomu své: „Je to dobré.“ Jsme součástí tohoto dobrého. Jsme jen součástí, odpusť, když bezohledně panujeme, místo abychom byli správci. Prosíme, pomoz, aby naše lidské činnosti k tvému dobrému tvoření přispívalo.

Prosíme, svým Duchem působ ve světě i v nás samotných.

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: 5. Mojžíšova 6,12–15

PÍSEŇ: EZD 689 *Proč se svět marností, bohatstvím honosí*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v evangeliu podle Lukáše 4,1–13.

Ježíš byl člověk. Proto je pár vět před tímto příběhem i jeho rodokmen. Člověk z masa a krve. Člověk jako my.

Na poušť přišel, aby hledal, promyslel, probral s Bohem, co to znamená být Boží syn, Mesiáš, vyslanec (Božích způsobů, Boží vlády). A také to, jakým způsobem máme tento svět zachraňovat.

Nabízely se totiž různé vzory: skoro král Herodes s politikou, stavbami chrámů; Římané a jejich silnice, vodovody, daně a římský mír; Šimon bar Giora nebo Šimon bar Kochba se zbojníky a svatou válkou proti tomu, co oni viděli jako zlo.

Na poušti Ježíš je, aby s Bohem probral, co chce dělat. A také, jak se vyrovnat s tím, co my lidé od mesiášů očekáváme.

Ty otázky, které Ježíš na poušti dostal, mu nemusel položit nějaký ďábel. Ony jsou to vlastně logické možnosti, které se nabízejí, když začneme uvažovat o proměně světa.

Ďábel – možná jsou to zhmotněné síly našich „ne“, naše zhmotněné sobectví, touha po vlastním pohodlí, prospěchu, zdémonizovaná závist, pomluva, zbožštělý strach kdoví z čeho všeho. Není to nikdo, na koho bychom se mohli vymlouvat: To ne já, to ďábel, to on mluvil o kariéře, prospěchu, rodině; to on mě zastrašil; otočil hlavu; to on do toho vnesl tu logiku: hlavou zeď přece neprorazíš.

Nejslavnější písnička Sváti Karáska byla: Say no to the devil. Řekni ďáblovi ne. A Miloš Rejchrt nás zas učil zpívat: Čest dej Pánu Bohu. („Přijde k tobě ďábel sám, abys před ním klek! Na to dobrou radu mám, vyzkoušený lék. Moc i slávu, světa říš, vše ti nabídne, ty mu na to odpovíš: ne, ne, ne.“)

Ďábel roznítí představivost, zajistí sledovanost, ale není to žádný další bůh. I ten dnešní příběh ukazuje, že si sice hraje na pána světa, ale když mu Ježíš řekne „ne“, tak se vlastně ukáže, že má prázdné ruce. Moc nad sebou i světem mu dáváme my sami.

Ještě je také možná dobré si uvědomit, že v Bibli vždy nejdřív s něčím začne Bůh, teprve pak se na tom ten někdo rozhodne přiživit tím, že to překroutí, že do toho něco přisype. Podle Martina Luthera mladé lidi pokoušejí vášně, touhy, ty starší zase prachy a moc a staré pochybnosti a strach – cítí bolest, smrt, přehrávají si v bezesných nocích životní omyly a to je vede k pochybnostem o dobrém, odpouštějícím Bohu. Řekl bych, že to nejde tak přesně rozdělit podle životních etap, ale něco na tom je.

Nepokouší nás Bůh, pokouší nás naše sobectví, únava, výmluvy, jednoduché cesty a pravdy. Pokouší nás naše pýcha, naše nechuť naslouchat. Jsme v pokušení, abychom se nechali vést a nemysleli, abychom si stěžovali a sváděli své problémy na druhé, abychom vypouštěli z úst, co nemáme ověřeno, vůbec mluvili hnusně, záviděli, abychom se srovnávali s druhými, žárlili, podceňovali se. Jsme pokoušeni, abychom mysleli jen na sebe a nezajímali se o to, co je kolem, co bude po nás, co je jinde. Pokušení je taky nemodlit se. Pokušení je v lenosti...

Ale zpět: Co pomůže tomuhle světu? Co pomůže nám lidem? Ježíš má hlad, miliony lidí mají hlad. Šlo by svět zachránit jídlem? Ježíš tvrdí, že život není jen jídlo, že víc než na plném žaludku záleží na tom, čeho máme plnou hlavu, srdce. A že když se zaposloucháme do toho, co Bůh říká, zvládneme otevřít své špajzky a rozdělit se.

Proč to Boží království nemůže přijít nějak zjevně a jednoduše, proč se to všechno, co tu nefunguje, nedá změnit nějakým rozhodnutím zvenčí? Ježíš odmítá politickou moc a slávu trůnu. Věří, že když se zaposloucháme do toho, co říká Bůh, dojde nám, že svět lze skutečně proměnit jen odspodu, proměnou našich vztahů a priorit.

Proč Mesiáš nemůže svoji moc snadno a přesvědčivě demonstrovat? Pár zázraků, uzdravení, zastavit války, nějaká ta senzace by přece spolehlivě vyvrátily pochyby. Ježíš evidentně na krátkodobé efekty nespolehá. A místo na nebeské záchranáře vsadí coby na své spolupracovníky na nás lidi. A také řekne dost důrazně, že důvěřovat Bohu nemusí znamenat vypnout rozum.

Už zkušenost pouště ukazuje, že Ježíšovo Boží synovství není protekční. Hladověl jako ti, kteří nemají co jíst. Neměl nebeského advokáta jako spousta křivě obviněných. Nestavěl na chvilkové popularitě, nezneužíval moc. Jako tolik lidí se stal obětí nemilosrdné mašinérie. Zemřel smrtí lidí.

Ježíš začal u sebe. Odmítl tu typickou lež, která nás neustále ovlivňuje, že něco jde změnit zvenku, gestem, aktem, politikou, armádou. Nikam se neposune svět, naše země, církev, sbor, moje rodina, dokud se neposunu já. Dokud nezačnu s proměnou sebe. Dokud se nenechám jako Ježíš na poušti proměňovat, formovat Božím Duchem.

Podobné zápasy svádíme my všichni. Vymýšlíme si atraktivní lži, obracíme pravdu, aby nám vyhovovala. A těch hlasů, které nám pronikají do uší, někam nás posunují, jsou desítky. Víra je také umění mezi těmi hlasy rozlišovat. Rozpoznat, komu lze věřit. Ježíš na to jde přes Bibli.

Vstoupili jsme do postního období. Ono v něm nejde o potlačování sebe sama, o odvrhování toho, co nám Pán Bůh dal k životu i k radosti. Pán Bůh nás má rád, hodně nám toho už dal, také slíbil, že jeho zájem o nás, jeho lásku k nám nic nezruší. Počítá s námi. Svět i ďábel nabízejí různé imitace požitků a radostí. V půstu jde o to, abychom se na Boha a jeho dary vylad'ovali. Učili se dýchat vděkem, učili se chápat, co je v životě skutečné, co je dobré. Ježíš byl tady na zemi také kvůli tomu, aby nám ukázal, že s pokušením se dá bojovat, že se dá i odmítat. A také, aby zvedal ty, kteří se zamotali do pastí, aby naznačil, že stojí o nás zapletené, různými pokušeními převálcované. Amen.

PÍSEŇ: EZD 694 *V království Božím místa dost*

MODLITBA

Pane Bože, prosíme za ty, kteří už ztrácejí víru, že bude lépe. Dávej nám všem naději a víru v tebe.

Prosíme tě za lidi, kteří touží po míru, po lidských právech. Za všechny lidi, kteří mají málo svobody, kteří se nemohou svobodně rozhodovat. Dávej nám všem naději a víru v tebe.

Prosíme za odpovědné lidi v Evropě a ve světě, ať naslouchají unaveným, nemocným, chudým, těm, kteří jsou málo slyšet. Dávej nám všem naději a víru v tebe.

Prosíme tě za tento sbor, za církev. Dávej nám všem naději a víru v tebe.

Vyslyš nás, když společně voláme: **Otče náš...**

POSLÁNÍ: Žd 3,12-13

POŽEHNÁNÍ

Milosrdenství Hospodinovo ať se na věky věků klene nad vámi, spravedlnost jeho ať provází vás i syny vašich synů, výroky úst jeho ať máte na paměti na všech svých cestách! Amen.

PÍSEŇ: EZ 452 *Za dar Slova, Bože milý*

O DOBRÉ VŮLI

POZDRAV

Bratři a sestry, jsme pozváni k radosti a společenství: Milost nám a pokoj! Amen.

INTROIT

Pro spravedlivého je zaseto světlo, radost pro ty, kteří mají přímé srdce. Radujte se, spravedliví, z Hospodina, vzdejte chválu tomu, co připomíná jeho svatost!

PÍSEŇ: EZ 279 *Kristus, Boží Syn* (sloky 1–3 + 8–10)

MODLITBA

Bože, ty se nám dáváš, to je důvod k radosti a k oslavě! Smutný a pustý by byl náš svět bez tebe a všeho tvého zbavený. Nad vánočními stromky, nad rozbalenými dárky, nad zářícími domy by se vznášel jen duch lidského pokusu o povznesení nad všedno, jen výpočet a vypočítavost, jen vyvázanost a odvázanost by plnily prázdnotou naše dny. Kéž se náš vnitřní zrak upíná ke světlu, které svítí v temnotách, k tvému lidmi neuhasitelnému světlu, ke světlu Vánoc, ke světlu života. Tvé světlo ať se stane jiskrou v našich nitrech, srdcích, očích. Ty se dotýkáš země a my žasneme – Immanuel, Bůh s námi. Děkujeme.

Amen.

ČTENÍ PÍSMY SVATÉHO: Lk 2,8–20

PÍSEŇ: EZ 293 *Čas radosti, veselosti*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Lukášově evangeliu 2,14.

Vím, že není pravá chvíle na to, abych mluvil mluvit o svém jistém podráždění či vás zatěžoval (právě v tuto dobu) problémy s překladem biblického textu, ale ten verš, nebo spíš jeho některé překlady mě dráždí. Do obecného povědomí se totiž dostala podoba toho andělského chvalozpěvu v podobě „pokoj lidem dobré vůle“.

Ano, zní to docela vánočně a taky motivačně – pokoj se naděluje těm dobrým, těm, kteří si svou dobrou vůlí vykoledovali hezké a pokojné svátky. Těm se něco zaslíbí a oznamuje: Ukázals dobrou vůli, tak tu máš odměnu v podobě narození Spasitele. Zlobil jsi, tu máš uhlí, brambory, tobě se nikdo nenarodil, co by ses radoval, když nejsi dobré vůle. Ale my, lidé dobré vůle, my se můžeme a máme těšit, radovat. My dostaneme naděleno a narozeno.

Ale nebyl by to jen další výměnný obchod, zbožný kšeftík, když si u Pána Boha vykoleduju něco dobrého? Není pak Bůh jen takový lepší automat, ze kterého po vhození té správné mince, modlitby či dobré vůle vypadne žádaný výsledek – tu Spasitel, jindy zdraví, bohatství, klidný život?

Ale jak to čtu a překládám a vykládám si já – v biblickém originále podle mého spíš z nebes zní: „lidem dobrá vůle“ (jak překládají kraličtí), „mezi lidmi dobrá vůle“ nebo snad taky „pokoj těm, v nichž má Bůh zalíbení“ (tak ekumeničtí).

Tedy není to předně o nás, ne, že my si něco zasloužíme, ale že my dostáváme nezaslouženě. Už právě tu dobrou vůli. Tu potřebujeme, té nemáme dost nikdo. Nikdo z nás není jen člověk dobré vůle. Ale i té zlé a různé ne-vole. A to i teď o svátcích, i my všichni křesťané. Kdybych dostal jen to, co jsem si zasloužil, to by byly smutné Vánoce... Pastýři to tehdy z nebe slyšeli snad takhle. Asi se nedá říct, že by zrovna oni, na horách ponocující, byli o tolik lepší než ti v Betlémě spící. I když je pravda, že ti betlémští Marii s Josefem, a vlastně tím i s Ježíšem mezi sebe nepřijmou. Do jejich blízkosti vstoupí právě až pastýři. Dost možná spodina tehdejší společnosti, ti, kteří dělají, co už nikdo jiný dělat nechce. Práce od rána do noci, služba přes svátky. A dole ve vsi si jiní sedí na svém a slaví svou chanuku a ještě na vás koukají skrz prsty, jak to, že nejste oholení a voňaví a ve svátečním.

A právě pastýři uslyší tu vánoční zprávu. A jsou zváni a opravdu dojdou. Je-li dobrá vůle, pak jejím projevem je to, že se dovedou radovat, že se vydají za tím ohlášeným narozeným a tam u jeslí z toho spolu mají radost.

Řeší se letos, co že se to děje. A kdo za to může. To nejmoudřejší, co jsem k tomu od věřícího slyšel, bylo, že nevíme, nebo aspoň nemáme vědět moc snadno a rychle (a máme spolu se světem truchlit). Proč se to zlé děje. Proč se mi stává dobré, taky vlastně nevím. Jen jsem si jist, že si to nezasloužím.

Ten verš a volání a zpěv andělů ale začíná něčím jiným a abych nebyl za škarohlída, který všude hledá nějakou to smítka – začíná provoláváním „sláva na výsostech Bohu“. Pomáhá mi, když můžu pozvedat své oči, když se nedívám jen na sebe a do sebe, ale také můžu

ještě hledět jinam, vzhůru. A dokonce dokážu někoho pochválit. A vstát a na chvíli opustit to své a jít a zpívat a přinést dárky a zajímat se a mluvit a být s druhými i třeba všelijak cizími. A pak se starat a nasazovat o pokoj na zemi...

Pastýři jsou ti, kdo přijdou až k jeslím a zřejmě pochopí – vánoční je rozpoznání, že si svou dobrou vůlí příchod Mesiáše nevysloužíme a nezasloužíme. On přichází proto, že „Bůh v nás má zalíbení“. Má nás rád, a tak nás nenechá sobě samotným napospas, tomu, co jsme si napekli, nadrobili, rozlili... Až milostí Boží a jeho oslovením se dovedeme pohnout a vyjít z toho svého. A dívat se jinak na svůj život a na lidi kolem sebe.

Dobrat se dobré vůle se děje myslím tak, že někdo projeví dobrou vůli nám. Jinak se ji člověk nenaučí. Bůh tak o Vánocích učinil. Svou dobrou vůli vůči nám prokázal. Na nás je ji přijmout a také ji projevit. Amen.

PÍSEŇ: S 422 *Jak dobré a utěšené*

MODLITBA

Pane Ježíši, stojíme u tvých jeslí a přinášíme ti všechny malé i velké, smutné i veselé, nemocné i zdravé, chudé i bohaté, slabé i mocné. Ať všichni společně uslyšíme: Bůh v nás má zalíbení. Pane Ježíši, stojíme u tvých jeslí a přinášíme ti svou rodinu a přátele, všechny, se kterými chodíme do školy a do školky a do práce, přinášíme ti všechny, které nemáme moc rádi a kteří nemají rádi nás, všechny, se kterými se kamarádíme a kteří nám pomáhají. Ať všichni společně uslyšíme: Bůh v nás má zalíbení. Pane Ježíši, stojíme u tvých jeslí a přinášíme ti všechny děti, které hladoví, děti, které jsou nemocné, děti, které nemají rodiče. Přinášíme ti lidi v zemích, kde se válčí, děti v uprchlických táborech, lidi, kteří trpí nespravedlností a nenávistí. Ať všichni společně uslyšíme: Bůh v nás má zalíbení. Pane Ježíši, stojíme u tvých jeslí a přinášíme ti svoji radost, sny, přání a naději. Přinášíme ti svůj strach, pochybnosti a smutek. Přinášíme ti také svoji víru. Dej se lidem poznat a veď do svého chrámu všechny, kdo potřebují odpočinout, setkat se s tebou, přicházejícím Spasitelem. Změň svým světlem náš život. Ať všichni společně uslyšíme: Bůh v nás má zalíbení. Tobě svěřujeme věci budoucí – ty své i ty společné, v dobré naději, že nakonec uslyšíme – Bůh v nás má zalíbení. Prosíme, slyš i naše tiché modlitby, ve kterých se ti svěřujeme.

A slyš nás, když k tobě společně voláme: **Otče náš...**

POSLÁNÍ: F 4,4-6

POŽEHNÁNÍ

Milost vám a pokoj od toho, který jest a který byl a který přichází. Jemu sláva i moc navěky.

PÍSEŇ: EZ 299 *Ó ty radostný čase vánoční*

PŘEDURČENÍ

POZDRAV

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Milost, milosrdenství a pokoj buď mezi námi.
Amen.

INTROIT: Ž 145,1

Chci tě vyvyšovat, Bože můj a králi, tvému jménu dobrořečit navěky a navždy.

PÍSEŇ: EZD 608 Čisté srdce musí mít

MODLITBA

Pane Bože, děkujeme ti a chválíme tě, že nám skrze Ducha svatého dáváš prohlédnout z temnoty našich přesvědčení do světla svého evangelia. Evangelia, jež přináší radost do života tady na zemi. Jak je radostné, že nás evangelium osvobozuje z mnoha všelijakých konvencí, jež se někdy tváří a podbízejí jako ty jediné možné a správné. Jak je radostné, že za svoje všelijaké neúspěchy nemusíme obviňovat druhé, ale můžeme pohlédnout do svého nitra a tebou samým se nechat uzdravit.

Děkujeme za všechno, co ve svých životech dostáváme jako jednotlivci i jako společenství. Děkujeme, že to nejsme my, kdo určuje, kam Duch tvůj povane. Prosíme, nauč nás se mu s pokorou otvírat.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Iz 6,1–13

PÍSEŇ: EZD 604 *Buď sláva Bohu, chvála Otci*

KÁZÁNÍ

Základ kázání je zapsán v epištole Efezským 1,3–14.

Přečtený text z epištoly je hymnus, který s největší pravděpodobností býval součástí

bohoslužebné liturgie. Je to dosti obtížný oddíl a na první přečtení vám utkvěly možná jen výpovědi, kterým už dnes rozumíme jinak. Nebo jsou už velmi dlouho předmětem bádání a výkladů teologických, které ne vždy byly pochopeny tak, jak je teologové představovali (reformátoři).

Když ten text čtu, je to pro mne jakési vyznání víry, které mluví o Bohu Otci, Ježíši Kristu i Duchu svatém. A když říkáme vyznání, také je při bohoslužbách nevykládáme. A z toho, co jsme slyšeli na konfirmačním cvičení, jsme mnohé zapomněli. Někdy se k tomu vracíme na biblických hodinách. A i tam jsou použita slova, která už dnes mají jiný význam.

Text z epištoly je vyznání, ale zároveň díky za to, co ve víře přijímáme a jak tomu pro sebe rozumíme. Ale rozumíme tomu, když čteme, že „*nás Bůh již před stvořením světa vyvolil, abychom byli svatí a bez poskvrny před jeho tváří... předem nás určil*“ (předurčil)... koho? Jen určité předem vybrané, a co ti ostatní? Co Izrael, Boží lid, který si Bůh vybral, aby mu byl na svědectví? Vždyť mnoho z nich Krista nepřijalo! Znamená to tedy, že někdo ano, a někdo ne? A co svobodná vůle, kterou nám Pán Bůh daroval? Kde ta má místo ve víře, v rozhodování pro ni, v přijetí nabídnuté spásy? To pak je všechno jedno, ať se snažíme, jak se snažíme, už to jede stejně podle plánu.

Na pojmu předurčení se může dokumentovat, že v případě takových textů, jako je list Efezským, musíme nejdříve vyvinout snahu a odložit zaběhnuté představy. Jde to ovšem těžko a nelze to udělat úplně, ale aspoň toto připustíme: Obsah pojmů, které používá pisatel, se nekryjí s tím, jak ty pojmy chápeme běžně my. To by byl základní předpoklad, ale ani tak se nám to nepovede v úplnosti. Tedy vezměme na vědomí, že předurčení, sláva, dokonce i evangelium jsou slova, která mají jinou náplň, než jak je chápeme běžně. Také vědomí, že o složitých věcech není snadné mluvit jednoduše, není na škodu.

Jak je to tedy s předurčením v biblické tradici? Má dvě základní funkce: 1. potvrdit naprostou svrchovanost, absolutní moc nad všemi ději na světě a 2. povzbudit posluchače ujištěním o konečném ospravedlnění. Nebo jinak – dějiny lidstva a dějiny každého člověka spějí v řádu k nějakému konci, nejde o neorganizovaný chaos. Myslím, že na svobodnou vůli člověka je v tom místa dost.

Další věc, která může být také patrna na první poslech, je to, že autor těchto řádků se zabývá církví, těmi, kteří věří, jakoby neměl dostatečně na zřeteli celý svět. Ano, je to právě tak, autor promlouvá k věřícím v Krista. A těmi jsme i my. Můžeme se tedy zamyslet právě nad tímto textem, co jsme vlastně zač. Autor epištoly to řekl naprosto ohromujícím způsobem: „*Stali jsme se chválou jeho slávy*“.

V rámci řádu, ne chaosu, jsme se stali chválou jeho slávy. Je to odpovědnost, radost, pocta, ozdoba, privilegium... Snad byste přidali i slovo povinnost, to mě napadlo v souvislosti s vyvolením, ostatně je tam také řečeno, že nás vyvolil; čtenář Bible i znalec dějin velmi dobře ví, že vyvolení znamená dost potíží, být Bohem vyvolený je těžká role. Tvrzení „*stali jsme se chválou jeho slávy*“ není určeno k diskusi v tom smyslu, že nemáme na výběr. Církev tady je, aby byla chválou jeho slávy. A vůbec nejde o to, abychom zpytovali, jak nám to jde. Ježíš taky neřekl „*vy jste světlo světa*“ za podmínky, že... Ani tam není nějaké „když“ nebo „jestliže“. Prostě „*vy jste světlo světa*“. Jenom říká, že nemáme to světlo strkat pod hrnec. To je v tomto případě všechno, co můžeme pro tento svět udělat. Chválit Boží slávu.

Jaký je obsah pojmu „sláva“, píše ve svém výkladu epištoly Efezským prof. Pokorný: „Sláva v Bibli neznámá obecnou známost, popularitu. Znamená dosah, váhu, na lidi se přenášející dosah Boha a jeho projevů, zář, která Boha obklopuje podle vyprávění o jeho zjevování.“

A pokud jde o „chválu“, tak ještě jednou prof. Pokorný: „Chvála Boha se stává zdrojem síly pro život.“ Já sama někdy mluvím o odpovědnosti, která plyne z přijetí evangelia a jeho stvrzení křtem. Ale přijmout odpovědnost k chvále znamená mnoho získat. Ovšem také je na tom dobře vidět, jak je funkce církve nepostradatelná pro ty, kdo jsou označeni shrnujícím názvem svět.

Můžeme mluvit o tom, že toto místo je otevřené a milé pro ty, kdo sem chodí, i pro ty, kdo sem přijdou na návštěvu. O tom, že oslovení „bratři a sestry“ znamená rodinné a bezpečné vztahy, ale nikoli uzavřenost. Znamená službu jeden druhému. Pro mne je chvála Boží slávy víc než odpovědnost či úkol, je to privilegium. Pán Bůh to jistě nepotřebuje, ale on nás k tomu pozval, přeje si to. A my to víme. To je jeho vůle, pro ty, kteří se ptají, co je Boží vůle v jejich životě. Nic nemusím hledat, nic si nemusím namalovat. A v té chvále mohu zaslechnout i cosi skutečně konkrétního právě pro svůj život. Pane Bože, děkujeme za to, že po nás nechceš, abychom dělali něco, co by bylo nad naše síly. Amen.

PÍSEŇ: EZ 158 *Samému Bohu sláva, čest*

MODLITBA

Pane a Bože náš, přicházíme se svými prosbami a prosíme, abys je vyslyšel podle své vůle a nám dal trpělivost, když si budeme zoufat, že se věci nedějí, tak jak

bychom chtěli.

Prosíme za to, abychom dovedli ve svých životech rozpoznávat, co je důležité, a co nestojí za úsilí či touhu.

Prosíme tě za všechny lidi, kteří jsou někdy až příliš soustředěni na to, na co si mohou sáhnout, a zapomínají, že v našem životě tady na zemi jde především o vztahy. Tak jak nám to ukázal tvůj Syn Ježíš Kristus. Prosíme, abychom i my na to vždycky pamatovali a jeden nad druhého se nepovyšovali, jeden druhého nepomlouvali.

Prosíme za všechny, kteří nesou evangelium tímto světem navzdory překážkám a nebezpečí.

Otče náš...

POSLÁNÍ: J 8,12

POŽEHNÁNÍ

*Hospodin ti požehnej a opatruj tě. Hospodin rozjasni nad tebou svou tvář a buď ti milostiv.
Hospodin obrať k tobě svou tvář a obdař tě pokojem. Amen.*

PÍSEŇ: EZ 487 Amen, Otče, rač to dát

DOTYK KRISTA

POZDRAV

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen. Bratři a sestry, buďte pozdraveni – Milost Pána Ježíše Krista a láska Boží a účastenství Ducha svatého se všemi vámi.

INTROIT: Ž 30,3-4;7-9;11-13

PÍSEŇ: EZ 130 *Můj Pane, z hlubin volám*

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Mdr 1,13-15;2,23-24

MODLITBA

Bože, ty panuješ nad vším, co je, také nad smrtí. Drž nás ve svých rukou, opatruj nás v každém nebezpečí a stůj při nás ve všech těžkostech. Skryj nás ve své lásce a dej, abychom tuto lásku dávali našim blízkým. O to tě prosíme skrze Krista, našeho Pána.

Amen.

PÍSEŇ: EZ 176 *Někdo mě vede za ruku*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Mk 5,21-43.

Jak nádherný příběh nám vypráví evangelista Marek, s jak mistrnou pointou! Jde vlastně o dva příběhy, o dvou ženách, a oba s dobrým koncem. První z nich, 12 let nemocná, druhá 12 let stará, první žijící s nevyléčitelnou nemocí, druhá umírající, už mrtvá. Příběhy dvou žen, kterým Kristus změnil život; příběh anonymní ženy z davu a příběh dcery hluboce věřícího a známého člověka. Spojujícím motivem obou příběhů má být víra. „*Dcero, tvá víra tě zachránila,*“ říká Kristus první a vzápětí i zlomenému otci, druhé vlévá naději slovy: „*Neboj se, jen věř!*“ Jenže jak si ukážeme, je dnešní dvojí uzdravení o velmi specifickém projevu víry. Je to příběh o dotyku.

S vírou je to v tom dnešním příběhu problematické (ale na to jsme si už mohli u Markových uzdravování trochu zvyknout). První ženu zřejmě vůbec nezajímal Bůh ani Boží syn, Kristus Ježíš. Toužila jen po uzdravení. Nepřišla vyznat svoje viny ani svou víru, neptá se po Boží vůli. Prostě to zkusila, dotkla se ho. Třeba to vyjde, třeba stačí dotyk toho zázračného divotvůrce. Jakápak je to víra, prodrat se do ordinace, urvat si kus zdraví? A jakápak důvěra v Boha, vždyť tady se důvěřuje Kristovým šatům. Zavání to spíš pověrou než vírou. A Ježíš má vlastně štěstí, když tohle vyšlo, že ho dav nenaporcoval, šaty mu neroztrhal, že si každý neodnesl domů malou zázračnou relikvii, léčitelský zázrak. Po prvním přečtení Markova vyprávění nad tou nemocnou ženou z davu vůbec necítím lítost.

Všimněme si Ježíšova vyvolání té ženy. Bůh se tu obrací ke konkrétnímu člověku, nikoli ovšem v hněvu, ale s pochopením pro jeho situaci. Něco ale také po člověku chce. Chce po něm, aby se k němu přihlásil. Ta situace je zajímavá. Nemocná je už uzdravena a může se klidně ztratit v davu, jak už to lidé nevděčně dělávají. Žena v našem příběhu se však k Bohu vrací. Je nejistá, s chvěním vstupuje do situace, kterou nezná, přiznává se ke Kristu. A nečiní tak v intimním rozhovoru s Kristem, ale všem na očích, před davem, který nevěstí nikdy nic dobrého. Ten dav jí nebude přátelsky nakloněn, ať už se bude jednat o Kristovy učedníky, nebo o lidi z okruhu představeného místní synagogy, či dokonce Ježíšovy nepřátele. Vždyť ona porušila všechna hygienická a vládní nařízení a jako osoba určená k celoživotní karanténě se Krista dotkla (jak trefné v souvislosti dneška); Jairova skupina jí může mít zase za zlé, že Krista zdržela od léčby umírající dcery váženého duchovního. A případní nepřátelé Krista nepotřebují další pozitivní publicitu Ježíše, další uzdravení. Ta žena, navzdory logice, že dav ji milovat rozhodně nebude, se vrací a padá Ježíšovi k nohám.

To už se stává lidem, kteří Boha potkají. Ta žena nehledala Boha, chtěla zdraví; setkala se však s Kristem, s Bohem osobně. I v církvi, u faráře, ve sboru hledají lidé ledasco od přátelství přes kulturu až po politický aktivismus. Církve je ale společenství těla Kristova, je v ní přítomen Bůh osobně, vlastně ve třech osobách. Vstoupit do církve trojjediného Boha, to už znamená se o Boha otřít, nedá se do něj nevrazit. Trojjediný Bůh jakoby tu vyplňoval celý trojrozměrný prostor. Kde dva neb tři se sejdou v jeho jménu, je on uprostřed nich. Tam se pak dějí věci. A může to začít dotykem. Nikoli jen slovem, posloucháním kázání, zvěstováním. Rituály, při kterých zapojíte více smyslů, jsou důležitou součástí života. O důležitosti např. přechodových rituálů vědí psychologové už dávno. I na setkání s Bohem je důležité v neděli vstát, umýt se, vykonat cestu, usednout,

držet zpěvník, mít svoje místo v lavici. Ostatně jedním z nedůležitějších rituů je večeře Páně, kde hmat, chuť a zrak hraje ve vztahu k Bohu významnější roli než sluch; večeře Páně umožňuje dotek.

A dotek je něco, co je nedílnou součástí vztahu. My se navzájem neseme nejen tím, že se posloucháme, povídáme si, chválíme se či se i hádáme. My se také navzájem hladíme, mazlíme, plácáme po rameni, držíme se za ruku, společně jíme, pomáháme si. Dotek nedílně patří ke vztahu a není náhodou, že doba rozpadlých vztahů je doteků prosta. My jsme dotek až postavili mimo zákon, obvinili jsme jej ze sexuálního podtónu, zakázali jsme jej jako nehygienický a roznášející choroby. Jenže vztah dotek potřebuje. Ne náhodou jsou v evangeliu nositelkami této dimenze vztahu víry právě ženy, které obecně potřebují víc doteků. Jejich vztahová komunikace je totiž určována i jejich mateřstvím, neverbálním a dotykovým vztahem k dětem, kojení, mazlením atd. I Ježíš je s ženami často v doteku, jedna žena se svými vlasy dokonce dotýká Ježíšových nohou, často právě ženy bere Ježíš za ruku, po vzkříšení se ho touží dotknout právě ženy, byť i Tomáš vnoří ruce do Kristových ran. Dotek je důležitá součást víry. A ženy jsou v evangeliu primární nositelky dotyku. *„Ta žena věděla, co se s ní stalo, a tak s bázní a chvěním přišla, padla mu k nohám a pověděla mu celou pravdu.“*

Jakpak je to s vírou té druhé dívky, umírající dcerky Jairovy? Také tam se nemluví o její víře. V tomto případě je však nezpochybnitelná víra jejího otce, představeného synagogy. Zatímco žena z prvního příběhu do kostela – synagogy nechodila, neb jako nemocné jí byl mezi lidmi na bohoslužbách vstup zakázán, starý Jairos tam chodil za Bohem denně. Byl totiž duchovní. Ten muž jistě hledal Boha, věřil v něj. Nevím, zda Boha spatřoval i v Kristu Ježíši, nevím, nakolik Boha vůbec hledala jeho dcera, mlád'átko ledva dvanáctileté. V našem příběhu je to nicméně nemalé osvěžení. Ještě o pár řádek dříve se pokoušel Ježíš svědčit o Bohu mezi nevěřícími, ale jediný, kdo před ním tehdy poklekl, byl gerasenský šílenec, a stádo vepřů to stálo život. Nyní je Ježíš opět mezi židy a klečící Jairos i klečící uzdravená žena mu vyznávají svou víru, veřejně se k němu přiznávají. Jenže to vše chvíli trvá a čas nelítostně běží. A dcera Jairova mezitím umírá, dcera Jairova zemřela.

Někdy bývá té první ženě vytýkáno zdržení, které způsobila. V příběhu jakoby zaznívalo, že nebýt jejího vynuceného uzdravení a rozhovoru s Kristem, třeba by to Ježíš k dceři Jairově stihl dřív. Myslím, že právě tento motiv chce příběh rozehrát a na něco podstatného upozornit. Říká se tu vlastně, že není nepatřičné si Boha nárokovat. Že u Boha není chvíle, kdy se to „nehodí“. Je to přece Bůh, je to transcendentní veličina, není

limitován ani prostorem ani časem. Bůh se nemůže někde zdržet. Však také Ježíš předvádí, že není překážek, a ani smrt netvoří nějakou hranici, kterou by měl stihnout, která ohraničuje jeho pomoc. Námitky nepatřičnosti našich proseb tak můžeme odsunout stranou, pustit z hlavy. Boha nemůžeme zdržet. Bůh nemůže něco promeškat; to můžeme jen my sami.

Ježíš tak nepřichází pozdě, nedbá na kvílení plaček a posměch davů kolem. Ty jakoby říkaly: „Je přece mrtvá, už je pozdě, co člověk zmůže se smrtí. Jen blázni, pánbíčkáři, neberou běh světa vážně, ale co je jim to platné. Taky umřou. Patří jim to, za to snílkovství, za tu planou naději, která je jim nakonec k ničemu.“ I my dobře známe výsměch plaček, které vidí svět jen skrze černou barvu svých šatů. Zdá se, že Marek zde reflektuje i svou osobní zkušenost, výsměch provázející zvěst o vzkříšení samotného Krista. Ten výsměch zněl tehdy v ústretu i Ježíši Kristu. Nedbá jej. Nepřesvědčuje, neargumentuje. Vstoupí dovnitř jen se svými nejvěrnějšími; právě s těmi, kteří mají ještě tu bláznivou naději. Všimněte si, to podstatné je nakonec přístupno jen hrstce, malému kruhu. Ježíš vstupuje, bere malou za ruku a říká jí: „*Talitha kum.*“ To není žádné zařikávání, je to v rodném jazyce té dívky. Říká jí: „*Děvče, pravím ti, vstaň!*“ A ona vstane. Uposlechne, protože tady je u moci sám Bůh, Bůh, který nechce přesvědčovat davy na náměstí, ale přichází k těm, kteří ho zvou dál. Tady je opět ten dotek a setkání s Kristem mocnější slovo, tady je jídlo jím podávané víc než sáhodlouhé proslovy.

Dva rozdílné příběhy dvou zachráněných žen, dva příběhy, ve kterých je dotek silnější slovo. Dva příběhy o zrodu víry. Dva příběhy o různých cestách, které vedou k osudovému setkání s naším Pánem. K jeho doteku. I my to dnes zažíváme. Přicházíme v dospělosti, z anonymního davu, bez víry a iluzí (snad s jiskřičkou naděje), jako ta první žena dnešního příběhu. A přicházíme jako malí, jsme přineseni jako nemluvnátka, přineseni vírou a nadějí našich otců či rodičů, tak jako přinesl Kristu svou dceru Jairos. A Bůh v Kristu Ježíši nás bere do rukou, dotýká se nás. Ten dotek Krista, např. v podobě křtu či večeře Páně, může přijít v každém věku, na konci života nebo ve 12 letech. Bůh se nás chce dotknout. Uzdravuje naši duši, zaslibuje život věčný, skrze ruce farářovy, skrze vodu z křtitelnice nás křtí ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Sytí nás svým chlebem a vínem, které nám jeho ruce podávají. A nám pak už nezbývá nic jiného než vstát a jít. A přicházet a přijímat. Vstát a jít. „*Talitha kum.*“ Amen.

PÍSEŇ: EZD 66o *Bud' Bohu všechna chvála*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Milosrdný Bože, tvůj Syn uzdravuje nemocné a křísí mrtvé.

Skrze něho tě prosíme za všechny lidi, aby skrze Ducha svatého poznali, že v Kristu je naděje vzkříšení a života věčného, za naše nemocné, abys ty sám posiloval jejich důvěru a podporoval jejich zdraví, za umírající, abys je skrze svého Syna Ježíše Krista přijal do svého království, za osamocené, toužící po doteku, pohlazení, po blízkém slovu, abys je nezanechal jejich samotě a posílal jim své služebníky, za ženy i muže, abys je učil opět oboustranné úctě a radosti ze vzájemné rozdílnosti.

K tobě se modlíme slovy, jež jsi nás sám naučil: **Otče náš...**

POSLÁNÍ: 1K 11,24

POŽEHNÁNÍ

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen.

PÍSEŇ: EZD 648 *Kristus je má síla*

BIBLICKÁ POMSTA

POZDRAV

Milé sestry, milí bratři, milé děti, vítám vás všechny na našich společných bohoslužbách slovy apoštola Pavla: „*Milost vám a pokoj od Boha, Otce našeho a Pána Ježíše Krista.*“ Amen.

INTROIT: Ž 99,5+9

PÍSEŇ: EZ 161 *Tebe, Bože, chválíme*

MODLITBA

Hospodine, svatý Bože, děkujeme ti za možnost pokojného setkávání při oslavě tvého jména. Děkujeme ti za možnost naslouchat tvému slovu, které nás učí, co ve tvých očích ob stojí, co má smysl a dobrou budoucnost. Prosíme, abychom jednou tváří v tvář tobě obstáli jako lidé, kteří ti uvěřili, kteří ti patří, kteří svůj život s tebou spojili.

Ty jsi svatý Bůh, svatý a zároveň blízký. Prosíme, aby naše srdce nebyla daleko od tebe, abychom na tebe nezapomínali, abychom tě oslavovali a nacházeli v tobě svůj pokoj, posilu, naději i útěchu. Neboť ty žiješ a kraluješ se svým Synem Ježíšem a s Duchem svatým nyní i na věky.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Mt 18,21–35

PÍSEŇ: EZD 68o *Nás zavolal jsi, Pane*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v knize Numeri 31,1–8.

Milí bratři a milé sestry, některé biblické pasáže jsou pro nás obtížné, protože se dotýkají našeho citění a jsou v rozporu s naším vnímáním toho, co je správné. Myslím, že biblický oddíl, který jsme četli, mezi tyto pasáže patří, protože Bůh v něm nařizuje vykonat

pomstu. Opakem pomsty je odpuštění a my jsme zvyklí, že Bůh je především ten, kdo odpouští a chce také po nás, abychom velkoryse odpouštěli. Apoštol Pavel, když přemýšlí o vztahu k nepřátelům, nabádá k tomu, aby člověk nechal pomstu na Hospodinu, aby důvěřoval tomu, že Hospodin sám prosadí spravedlnost, a proto můžeme upustit od snahy oplácet zlým za zlé (Ř 12,17–21; srv. Dt 32,35.43).

V této souvislosti může být velmi překvapující, když čteme, že poslední věc, kterou má Mojžíš před svou smrtí vykonat, je pomsta. Bůh Mojžíšovi říká: *„Vykonáš za syny Izraele pomstu na Midjancích a pak budeš připojen ke svému lidu.“*

Mojžíš nezaváhá ani na chvíli a po tomto Božím pokynu okamžitě promluví k lidu: *„Vyzbrojte své muže k boji, aby se vrhli na Midjána a vykonali na Midjánu Hospodinovu pomstu.“* Nejslavnější židovský komentátor biblických textů, zvaný Raši, si všímá souvislosti mezi tímto posledním Mojžíšovým úkolem a jeho vlastní smrtí. Raši k tomu uvádí: „I když Mojžíš věděl, že po splnění tohoto úkolu přijde konec jeho života, přesto jej vyplnil bez otálení.“ Rychlost a horlivost, se kterými Mojžíš přistoupil ke splnění Božího příkazu, který jej má ovšem také bezprostředně dovést k smrti, je něco, co svědčí o Mojžíšově poslušnosti a oddanosti Hospodinu. Mojžíš neotálí s plněním Božího příkazu, aby si prodloužil život.

Pozoruhodné je, že pomstu má vykonat ten, který sám poté zemře. Pomsta není ponechána dalším pokolením, ale má být vykonána jako dovršení Mojžíšova celoživotního díla. Slovo, které je přeloženo jako „pomsta“, v hebrejštině neznamena to stejné, co si pod tímto slovem představujeme my. Pomsta v nás vyvolává negativní pocity, a mstivost vnímáme jako negativní vlastnost. V hebrejštině je toto slovo především právní pojem, který nemá emociálně negativní zabarvení. Za lepší překlad tohoto slova lze považovat „trestní stíhání“. Cílem tohoto trestního stíhání je obnovit spravedlnost. Pomsta není vykonávána proto, aby někdo uspokojil svoji pomstychtivost, ale proto, aby byla nastolena spravedlnost.

Jeden z výkladů tohoto slova vychází z toho, že v hebrejštině je příbuznost mezi slovem „pomsta“ a slovesným kořenem „povstat“. Takzvaná „pomsta“ má umožnit povstat tomu, kdo byl sražen do prachu a pošlapán. Takto vykládá slovo „pomsta“ ve svém vlivném komentáři k tomuto místu rabi Samson Raphael Hirsch. Ten, kdo vykonává pomstu, se identifikuje s tím, kdo potřebuje povstat, pozvednout se k novému životu, proto také pomsta podle Hospodinova rozkazu nemá být vykonána „na Midjancích“, jak to je přeloženo v ekumenickém překladu, ale doslova „od Midjanců“. Účelem pomsty není především porážka nepřítele, ale povstání Izraelců od útisku Midjanců. Účelem je

osvobození. Předložka, která je zde použita, vyjadřuje, že pomsta je vykonána proto, aby se Izrael vyprostil ze zlobného vlivu Midjánců.

Ti totiž představovali pro Izraelce neustálé nebezpečí svodu. Midjánci věděli, jak na Izraelce, věděli, co na ně platí, a dokázali je proto duchovně likvidovat. Dokázali je odloučit od Hospodina a svést je k modloslužbě, a tak je ničit. O tom je příběh, který je ve 4. Mojžíšově jen o pár kapitol dříve (Nu 25,1–18). Proto Midjánci představovali pro Izraelce trvalé nebezpečí. Nebyla to jejich vojenská převaha, ale právě jejich schopnost klást Božímu lidu nástrahy, které je sváděly. Proto je pomsta nástrojem záchrany z jejich zlobné moci, je pozvednutím Božího lidu.

Z tohoto hlediska vykonání pomsty, kterou Hospodin přikazuje, nevypadá tak nepříjemně, jak se nám to může jevit, když nevnímáme všechny tyto souvislosti. Ovšem v rámci celkového biblického vyprávění je také důležité, že Mojžíš neskončí svůj život jako mstitel. Není to tak, že by vykonal pomstu a zemřel. Je mu ponechán ještě jistý čas, aby z tohoto světa odešel jako velký učitel. V židovské tradici je Mojžíš nazývaný *Moše rabejnu* – „Mojžíš, náš učitel“.

Příběh o Mojžíšově vykonání pomsty je jedním z posledních ve 4. Mojžíšově. Pak jsou tam ještě různá ustanovení ohledně zaslíbené země, na jejíchž hranicích izraelský národ stanul na konci svého putování pouští. Mojžíš ví, že do této země nevstoupí, že tam svůj lid neuvede. A to, co udělá jako poslední věc ve svém životě, zhruba měsíc před svou smrtí, z něj činí právě toho velkého učitele, největšího učitele svého národa.

Mojžíš věnoval poslední měsíc svého života vyučování. Shromáždil celý národ a promlouval k němu slovy, která tvoří základ 5. Mojžíšovy: „*V Zajordání v moábské zemi začal Mojžíš vysvětlovat tento zákon...*“ (Dt 1,5) Mojžíš na konci svého života vysvětluje Hospodinův zákon. Objasňuje, chce, aby lidé rozuměli a chápali, co pro ně znamená být Hospodinův lid. Co to znamená být lid oddaný Hospodinu. Být společenství, které tím, jak spojuje svobodu a řád, spravedlnost a milosrdenství, individuální důstojnost a kolektivní odpovědnost, tím vším je vzor celému lidstvu.

Součástí toho závěrečného Mojžíšova vyučování jsou také slova, která vyjadřují, že pomsta patří Hospodinu (Dt 32,35.43), což znamená, že člověk se nemá mstít, pomstu má přenechat Hospodinu.

Tuto myšlenku od Mojžíše přebírá apoštol Pavel, jak jsme zmiňovali v úvodu dnešního kázání. To, že pomsta je záležitost Hospodinova, můžeme chápat jako Mojžíšovu interpretaci toho, že jej Hospodin pověřil vykonáním pomsty, a Mojžíš pak, když uskutečňuje tato slova, říká lidu, aby „*vykonali Hospodinovu pomstu*“ (Nu31,3). To

znamená, že oni sami se mstít nemají, nevykonávají pomstu svoji, ale Hospodinovu. Pouze v tomto konkrétním případě je Hospodin používá jako nástroj své pomsty, což není všeobecný vzorec, ze kterého by vyplývalo, že Boží lid se má mstít svým nepřátelům. Naopak, pomsta a odplata patří Hospodinu (Dt 32,35). Ne nám, nýbrž Hospodinu. To je Mojžíšovo vysvětlení zákona o pomstě.

Mojžíš tedy neskončí jako slavný mstitel, ale jako velký učitel. Je důležité, že biblický příběh o Mojžíšovi nekončí tím, že Mojžíš vykonal pomstu, pak vystoupil na horu, pohlédl na zaslíbenou zemi a zemřel. Mojžíš mezi tím ještě stihl celému společenství Božího lidu vysvětlit základní principy Hospodinova zákona, a tak se stal pro svůj národ největším učitelem všech dob. Amen.

PÍSEŇ: EZ 209 *Ó slunce spravednosti*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Mnozí lidé čekají lepší budoucnost: pomoc ve svých starostech a vysvobození od utrpení a nouze.

Prosme za ochotu odpouštět a jít cestou smíření pro jednotlivce i národy.

Prosme za radost, která nám pomáhá nést všechno, co nás tíží a trápí.

Prosme za vytrvalost, odvahu a jednotu všech křesťanů.

Prosme za nadcházející sněmovní volby, za ty, kdo budou zvoleni a ponesou politickou a hospodářskou odpovědnost, také za pedagogy, novináře a vědce: Ať své poslání konají svědomitě pro dobro všech....

Prosme za lidi, kteří v našem světě přicházejí zkrátka: za postižené a nemocné, za staré a opuštěné, za pronásledované, bezdomovce a hladovějící.

Prosme za všechny, kdo usilují o spravedlnost, mír a bezpečí na zemi.

Prosme za osamocené, kteří čekají na lidskou blízkost a pomoc.

Prosme za nejpotřebnější, za ty, jejichž nouze si nikdo nevšímá.

Prosme za nemocné a za ty, kdo žijí ve strachu a bolestech a touží po uzdravení.

Prosme za ty, kdo trpí nejistotou a strachem z budoucnosti.

Prosme za ty, kdo jsou zatíženi vinou, a za všechny, kdo jsou vnitřně zlomeni.

Prosme za ty, kterým schází radost, láska a vnitřní pokoj.

Prosme jedni za druhé, aby nás Pán nenechal podlehnout starostem.

Pane, zachovej nám svou věrnost a vyslyš nás, když k tobě společně voláme jako tvoje děti: **Otče náš...**

POSLÁNÍ: 2Kor 5,19–20

POŽEHNÁNÍ

Hospodin ti žehná a chrání tě, Hospodin rozjasňuje nad tebou svoji tvář a je ti milostiv, Hospodin obrací k tobě svoji tvář a obdaří tě pokojem. Boží pokoj ať zůstává s námi se všemi nyní i na věky.

PÍSEŇ: EZ 485 *Král věčný nás požehnej*

S ČÍM POČÍTAT?

INTROIT: Ž 95,6–11

PÍSEŇ: EZ 95 *Nuž Pánu zvučně zpívejme*

MODLITBA

Hospodine, věčný a spravedlivý Bože a v Pánu Ježíši Kristu náš milostivý nebeský Otče, děkujeme ti za to, že dnes je opět neděle. Chválíme tě, že tento nový den i týden smíme začínat slyšením tvého slova a vzýváním tvého jména.

Prosíme tě, neponechávej nás tu samotné s našimi starostmi a obavami, bolestmi, tužbami a přáními, která nás i sem provázejí a naplňují znovu naše srdce i mysl. Mluv ke každému z nás a dej, abychom všichni dávali pozor na to, co nám chceš nyní povědět, co nám nemůže povědět nikdo jiný. Pomož nám, abychom se na tebe dovedli spolehnout, abychom ti věřili, radostně a vděčně tě poslouchali a mezi sebou a spolu žili v lásce. O to všechno tě prosíme a nedovoláváme se přitom žádného svého práva, svých zásluh, ale vyznáváme, že nejsme lepší než ostatní. My už jsme tvé slovo mnohokrát slyšeli, ale mnohokrát také nadarmo. Naše uvažování, mluvení i jednání dosud neodpovídá tvé vůli.

Smiluj se nad námi, Bože milosti a veškerého milosrdenství pro Ježíše Krista a odpusť nám naše hříchy a viny a buď mezi námi. Tobě Bože Otče, Synu i Duchu svatý, tobě patří všechna sláva, čest a moc.

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: Nu 13,1–3; 17–34; 14,1–10

PÍSEŇ: EZ 373 *Ó sešli Ducha svého*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán ve 4. Mojžíšově 14,6–10.

Putování lidu se vlastně blíží k cíli – země zaslíbená už není někde daleko, v nedohlednu, už to není jen vidina a sen, o němž střízlivý člověk pochybuje, s nímž se nedá počítat. Ta země dostává určitý obrys a ráz. Jsou vybráni poslové, aby ji prohlédli, aby osvěžili a

potěšili unavené poutníky radostnou zprávou o blízkosti i slávě cíle. Pán Bůh vychází vstříc našim mdlobám a našemu kolísání. Nenechá nás, abychom se utopili v otázkách, úzkostech, dohadech. Chodíme ve víře, ne ve vidění, a proto se nás ujímá.

Ne že by nám dal snad zahlédnout cíl, ne že by nás tam aspoň na chvíli, ve vytržení ducha či mysli přenesl. Že by nám jej snad ukázal jako fatu morgánu. Ne, to by nám příliš nepomohlo, i když je nám někdy na obtíž, že chodíme ve víře, ne ve vidění. Jsme stále odkázáni na jeho slovo, na zaslíbení. Ale tu a tam smíme slyšet i okusit, že se naplnění přibližuje, že nejdeme falešným směrem, že jsme nezbloudili, že zaslíbení neklame. „*Dlouhým čekáním zemdlívá srdce*“ (Př 13,12), proto nás Pán Bůh na cestě osvěžuje ujištěním, že jsme nezbloudili, že jsme se nedrželi přeludu a nešli za bludičkou. Mojžíš posílá na rozkaz Hospodinův dvanáct průzkumníků, po jednom z každého pokolení, „*jejich předáka*“ (Nu 13,2). Nehodí se k tomu každý. Úkol je to nesnadný, nebezpečný a odpovědný. Na spolehlivosti a pravdivosti průzkumníků záleží velice mnoho. Nezkušený, bojácný, fantasta či snílek by mnoho pokazil. Nezáleží totiž jen na tom, co uvidí, ale také jak to uvidí. Nejen o čem budou vyprávět, ale také jak to budou vyprávět, v jaké souvislosti, nač dají důraz, jaké důsledky z toho vyvodí. Proto jich poslal dvanáct a ti všichni byli předáci; „*náčelníci Izraelců*“ (Nu 13,3); v kral. překladu: „*knížata mezi syny Izraelskými*“ (Nu 13,4).

Na ně dolehne poslání, které je výsadou i jhem: jít jako první do zaslíbené země. Kde dosud nikdo nebyl. Neprošlapanou cestou. Na neprozkoumaná místa. A ne jako turista za osvěžením či zábavou, ale jako pověřený posel a spolehlivý průzkumník, na jehož zprávu všichni čekají. Co jim poví a jak to poví. A proto dostanou na cestu docela určité pokyny, aby přinesli zprávu spolehlivou, hodnověrnou, pravdivou. Proto jsou posláni na místa nejdůležitější i nejnebezpečnější. Víra netouží po ničem tak neodbytně jako po střízlivém, nezkresleném svědectví. Víra netouží po růžových brýlích. Nezavírá oči před obtížemi, nesnázemi a překážkami. Pravdivá, střízlivá, spolehlivá zpráva posílí a osvěží víru daleko víc než fantastické, přikrášlené slovo.

A pak se vrátí. Jejich zpráva je vskutku střízlivá, nic nepřikrašluje, nic nezatajuje. Všichni mluví stejně, není mezi nimi rozpor: „*Vstoupili jsme do země, do níž jsi nás poslal. Vskutku oplývá mlékem a medem.*“ (Nu 13,27) Máme se nač těšit. To, co pro nás Pán Bůh připravil, co nám zaslíbil, je výborné. Nikdo o tom nemůže pochybovat. Máme před sebou dobrou budoucnost, slibné výhledy. Ale nedostaneme se tam. Překážky jsou tak veliké, že je nepřekonáme. Budoucnost je vlastně pro nás uzavřena. Zaslíbení není pro nás, je na dosah, ale překážky jsou nepřekonatelné. Lid silný, města veliká a pevná, navíc i obři –

„zrůdy – Anákovci“ (Nu 13,22.28.33). Kdo by mohl vejít? Kdo by je přemohl? To, co je před námi, nás jen ohrožuje.

Tuto otřesnou zprávu přinášejí všichni poslové. Nic si nevymysleli. Na jejich zprávu se lze spolehnout. Je „objektivní“, nezkreslená, nic nezatajuje, nic nepřibarvuje. Jak bude kdo tuto zprávu hodnotit? Jak se kdo rozhodne? Nikdy nejde jen o to znát fakta a události sebedůkladněji. Stejně důležité, někdy i důležitější je, v jakém světle je vidíme, do jaké souvislosti je zařadíme, co s nimi uděláme, jak se podle nich rozhodneme. Jistě jste si všimli, jak rozdílné důsledky vyberou poslové z toho, co viděli. Když se lid začal bouřit, poslové do jeho reptání a křiku zapadnou i svým výkladem událostí: „Nemůžeme vytáhnout proti tomu lidu, vždyť je silnější než my.“ (Nu 13,31) A navíc: „Země, kterou jsme při průzkumu prošli, je země, která požírá své obyvatele.“ (Nu 13,32) Ne život, ale smrt. Ne země Božího života, země oplývající mlékem a medem, ale smrtící a smrtonosná. Čeká nás jen smrt, jen zkáza, půjdeme-li vpřed. Budeme-li se držet zaslíbení. Spolehne-li se na Boží slovo.

A jen jeden jediný hodnotí věc docela jinak: „Káleb však uklidňoval lid bouřící se proti Mojžíšovi. Říkal: ‚Vzhůru! Pojdme! Obsadíme tu zemi a jistě se jí zmocníme.‘“ (Nu 13,30) Teprve později, když se lid rozhoduje pro to nejzazší, pro cestu zpět, pro návrat do Egypta, se ke Kálebovi přidá ještě Jozue. Tihle dva pak mají proti sobě nejen všechny posly, ale i většinu, téměř celý lid. Ačkoli viděli totéž, dívají se na celou věc docela jinak: Počítají docela strážlivě se všemi překážkami, nezavírají před nimi oči, nemalují si budoucnost nijak růžově. Počítají však daleko vážněji se zaslíbením, s Boží věrností. „Jestliže nám Hospodin bude přát, uvede nás do této země a dá nám ji. Nechtějte se přece bouřit proti Hospodinu. Nebojte se lidu té země ...“ (Nu 14,8–9) Počítají s Božím věrným, spolehlivým zaslíbením, a to pronikavě mění jejich pohled na situaci. Otvírá se výhled naděje. Vlastně jen zaslíbení naději dává. Bez zaslíbení bychom se museli asi ustarat a utrápit v bezradnosti, předtuchách a ohrožení. Kdo počítá se zaslíbením, kdo se učí z něj žít, má naději. Učí se naději i ve vlastní beznaději. A ta naděje je pak docela praktická, protože se projevuje v životní praxi. Učí vidět věci v pravém světle, v pravé souvislosti a závislosti. Nedá se zdeptat a udusit. Naděje je silou víry. Víra bez naděje nevydrží. S čím počítáme my? Jak co hodnotíme? Jak se rozhodujeme? Podle vidění svých očí? I oči klamou. Podle „objektivního“ posouzení? Podle své nálady? Nebo ve světle zaslíbení? Ve světle nadějně víry?

Ale připomeňme si ještě jednu maličkost: Jistě, že nebudeme ani na chvíli váhat, kdo z nich měl pravdu. Káleb a Jozue. A divíme se, že to nepoznali všichni, že byli tak

zaslepeni. Náš soud je jednoduchý, ale co si počneme s výzvou: Kde stojíme my? Jak se připravujeme na zítřek, na příští týden, na všechno, co je před námi, co nás čeká? Na všechny překážky, těžkosti, povinnosti i břemena, která neseme a musíme nést? Zaslíbení svítí na cestu všem. Nedáme se odradit překážkami? Nemyslíte, že to vlastně Izrael měl velmi těžké? Poměr názoru poslů byl 10:2. Kdo má pravdu? Kde je záruka pravdy? Většina? Budoucnost temně zobrazená? Růžově vymalovaná? To, co je nám blízké? Co nám vyhovuje?

Obtížné rozhodování pro toho, kdo počítá jen s tím, co je před očima. Kdo nepočítá s věrným zaslíbením. Kdo zavře oči před světlem Božího Slova. Víra a naděje otvírají oči k vidění věcí v pravém světle a v pravé souvislosti. Nejen věcí, ale i lidí. Amen.

PÍSEŇ: EZ 446 *Moudrosti poklad z nebe*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Dobrořečíme ti Hospodine za to, že jsi vzkřísil Ježíše Krista z mrtvých, v jeho službě jsi porazil náš hřích, naši smrt a mocnosti zla a otevřel nový věk. Nás všechny do něho zveš a vedeš a na cestě víry spravuješ svým slovem.

Chválíme tě, že nám skrze víru dáváš podíl na svém vítězství a své budoucnosti.

Děkujeme ti za všechny chvíle, kdy jsme ve svém životě směli vítězství tvého přicházejícího království prožívat, ať ve zvěsti tvého slova, ať ve společenství sboru, ať kdekoli jinde. Posiluj nás, abychom v sobě, v církvi i ve světě tento týden vítězili nad mocnostmi zla, nade vším, co nás od poslušnosti tvého slova a tvého zaslíbení odvádí. Soustřeďuj náš pohled k Pánu Ježíši Kristu, který vede naši víru od počátku až do cíle. Pošleš-li zkoušky, dej i sílu, abychom zůstali věrní a nereptali.

Dej nám prosím jistotu, že nám všechny věci musejí napomáhat ke spasení a že nás nic nemůže odloučit od tvé lásky v Kristu Ježíši. Prosíme tě v tuto chvíli i za bratry a sestry, kteří nejsou mezi námi, protože nemohou nebo nechtějí. Buď jejich pomocníkem, uzdravuj jejich i naše nemoci, potěšuj v zármutcích, napravuj v poklescích. Pozdvihuj klesající. Ponižuj pyšné a vzpurné. Osvěcuj bloudící. A nás všechny přijmi do své otcovské péče, vzdělávej a vyučuj, abychom byli údové tvého Syna, abychom zvěstovali skutky toho, který nás vyvedl ze tmy do svého podivuhodného světla. **Otče náš...**

POSLÁNÍ: Žd 3,12-4,3a

POŽEHNÁNÍ

*A pokoj Boží, převyšující každé pomyslení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši.
Amen.*

PÍSEŇ: EZ 163 *Hospodin sám národů Bůh*

SPLATIT DLUH

VSTUPNÍ SLOVO

Scházíme se zde ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen. Milí bratři a milé sestry, přátelé a hosté, vítajte na dnešních bohoslužbách.

INTROIT: Ž 133

PÍSEŇ: EZ 367 *Studně nepřevážená*

MODLITBA

Pane Bože, přicházíme dnes ráno za tebou a otvíráme se tvé přítomnosti. Neseme si sem všechno, co nás trápí, ale i to, co nám dělá radost. Přicházíme si sem odpočinout po náročném týdnu a doufáme, že nás tvoje slovo nasytí.

Přicházíme za tebou a neseme s sebou i to, co se nám nepovedlo. Jed slov, pronesených ve zlosti. Výčitky z toho, že jsme se nepohodli v rodině nebo se svými přáteli. Neseme sem svůj smutek a věříme, že nám odlehčíš.

Bože, ty jsi nás oslovil pozdravením pokoje. Ty se za nás modlíš. Chceš, abychom překonali rozpolcenost v našich vztazích i rozpolcenost v nás samých.

Ty na nás soustředíš svou lásku, děkujeme za to. Probouzej nás svým Duchem, ať si stále uvědomujeme, že ti na nás záleží.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Sk 2,41–44

PÍSEŇ: S 261 *Pomoz mi můj Pane*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Janově evangeliu 17,20–26.

Milé sestry a milí bratři,

dnešní text z evangelia je modlitba. Ježíšova modlitba těsně před tím, než je zatčen, odsouzen a ukřižován. Ježíš se tu modlí za nás. Většinou to bývá ale naopak. My se modlíme k Bohu. Nesměle k němu mluvíme, děkujeme, prosíme. Zpíváme...

A tady, v tom dnešním textu, je výtečná zpráva. Ten vztah přichází i z druhé strany. Vztah, který je v samé podstatě modlitba. Nemodlíme se do prázdna. Na druhé straně je někdo, kdo k nám promlouvá a odpovídá.

Ježíš myslí na nás, modlí se za nás. Bůh má o nás zájem. Tuhle informaci je dobré si zapsat do srdce. Pokud si po bohoslužbách nevzpomenete, o čem bylo celé kázání, pamatujte si alespoň to, že dnešní text je o tom, že Bůh o nás má zájem.

Tyto verše z Janova evangelia jsou velmi hutné a lze je vykládat různě. Dnes se na ně podíváme ze čtyř různých perspektiv. Tradičně se tomu říká čtverý význam písma. Podobně vykládali Písmo už starověcí kazatelé. První pohled bude biblicko-historický. Druhý se zaměří na vztahy mezi námi, tudíž etický. Třetí bude o nás osobně – psychologický. A čtvrtý je mystický, v tom se zaměříme na tajemství poznání Boha.

Vezmeme je tedy popořadě a podíváme se na text z pohledu biblicko-historického. 17. kapitola Janova evangelia se nazývá Velekněžská modlitba. Ježíšova modlitba má totiž strukturu modlitby velekněze z jeruzalémského chrámu o svátku Jom Kippur. Velekněz se nejdřív modlí za sebe, pak za celou třídu kněží a pak za celý lid. Ježíš se v 17. kapitole také nejdřív modlí za sebe, pak za své učedníky, a nakonec za ty, kteří uvěří až v budoucnosti. Modlí se tedy i za nás.

Židovský velekněz hledal odpuštění a modlil se za smíření s Hospodinem. Jom Kippur je jeden z nejdůležitějších židovských svátků. V překladu znamená Den smíření. V tento den se židé postí, nesmějí pracovat a jsou obráceni do sebe. Vyznávají své hříchy a prosí Hospodina za odpuštění.

Celý lid Izraele totiž nedokáže plnit Hospodinův zákon. Jinak řečeno – lidé hřeší. Hřích je odloučení od Hospodina, je to nalomení vztahu. Bůh ale touží po tom, aby se lidské srdce napravilo.

Aby mohla nastat mezi Hospodinem a jeho lidem jednota, která se tolikrát objevuje v našem textu, starověký velekněz obětuje čistého bílého beránka. Ten se stává symbolickým nositelem našich hříchů. Na něj jakoby přesměrujeme svoje viny. Beránek musí zemřít. Tím je dluh zaplacen a vztah je napraven.

Ježíš se modlí za smíření, modlí se za jednotu v předvečer svého zatčení. Evangelijní příběh bude brzy vrcholit. Golgota je na dohled. A tady je důležité, že Ježíš – velekněz se

stává beránkem. Ten, který měl vykonat oběť, ten se sám stává obětí. Ježíš, Bůh sám, který se stal člověkem, sám sebe klade na oltář smíření. To je tajemství Velikonoc. Ježíš umírá, aby už nikdo jiný za své hříchy zemřít nemusel.

Kdo si uvědomuje svou vinu, svůj dluh vůči lidem, kterým ublížil, ten si také uvědomuje, že máloco jde napravit do původního stavu. Některé věci člověk už nevrátí, některá slova nevezme zpět; a ví to. Ví, že s tím nejde skoro nic udělat. Každý neseme nějakou vinu, které bychom se rádi zbavili. A tady je ta dobrá zpráva: Ježíš tu vinu bere na sebe. Tvůj dluh je splacen.

Tím se dostáváme k druhému významu tohoto textu. K etickému pohledu. Někdy můžete slyšet, že se Ježíše o oběť nikdo neprosil. Že představa rozzuřeného Boha, lačnického po krvi, je úplně mimo. Patří do starověku a my v 21. století takového Boha nepotřebujeme. No jasně. Žijeme v jiné době s jinými představami. Podle mě jde tady jen o to si přenést tu představu hříchu jako dluhu do dnešní doby. Protože dluhu a vině je jedno, v jakém století žijeme. Opuštění a klid hledáme stále, ať už žijeme na přelomu letopočtu, nebo tady a teď.

Všichni máme nějaký dluh. I když vy sami třeba nemáte půjčky, stále žijete ve státě, který se každý rok zadlužuje o desítky miliard. A nás zadlužuje s ním. Na každého desátého Čecha je uvalena alespoň jedna exekuce. A tyto dluhy pak ničí vztahy v rodinách a hloubí příkopy v celé společnosti. Slabší jsou pak zneužíváni silnějšími a chudší chudnou ještě víc. Jak moc by si tihle lidé přáli být oddluženi. Vy si můžete říct, že jste v klidu, když nemáte exekuce. Ale my těmhle taky něco dlužíme. Dlužíme jim náš zájem.

Jiný příklad: Žijeme na planetární dluh. Naše planeta dlouhodobě neunes míru naší spotřeby, dlouho neunes způsob našeho konzumního života. Náš úkol je postarat se o to, aby na téhle planetě mohly žít i další generace.

Je třeba si uvědomit, že se jedná doopravdy o problém a že se vůči planetě nechceme dál zadlužovat. Bůh nás povolává k tomu, abychom byli moudrými správci. A nedlužíme jen planetě, dlužíme taky naší společnosti. Žijeme ve svobodě a demokracii a to není samozřejmé.

Musíme se o tu svobodu starat a bránit ji. Dlužíme to těm, kteří ji vybojovali s vírou, že evangelium osvobozuje utlačené a dává naději ponižovaným. Stále se objevují jedinci a skupiny toužící po bezmezné moci. A těmhle je potřeba se postavit a naši svobodu bránit. I tu náboženskou. Protože z dějin se můžeme poučit, že na církve vždycky dřív nebo později stejně došlo.

Ježíš přichází, aby za nás ten základní dluh zaplatil. A toto nás má vést k tomu, abychom

zahrnovali příkopy, které se mezi námi naprosto přirozeně vytvářejí. Každý jsme přece jiný. Ten by chtěl to a ten zase něco jiného. Rozpor je každodenní záležitost. Ježíš se ale modlí – dal jsem jim poznat tvé jméno a ještě dám poznat, aby v nich byla láska, kterou ty máš ke mně.

To je Ježíšova modlitba. To je ten etický princip, který po nás chce. Modlí se, aby mezi námi panovala láska. Abychom si byli schopni odpouštět a narovnávali pokřivené vztahy. A nejde jen o lidi, ale i o vztah s celou naší přírodou. Bůh překonává naše konflikty svou láskou. Stačí se jí jen otevřít, přijmout tu nabídku a dál ji nést druhým. Pak bude možná nějaká změna.

Pokud chcete změnit svět, nejdřív musíte změnit sami sebe. Nyní tedy přicházíme ke třetímu smyslu textu – k psychologickému. Ježíš se modlí za jednotu mezi učedníky. Zkusme se ale na tu jednotu podívat i tak, že Ježíši záleží na tom, aby ti učedníci byli jednotni sami v sobě.

Ježíš rozpoznává, že jsme neustále rozpolceni nejen ve společnosti, ale i sami v sobě. A chce, abychom zažívali vnitřní celistvost. Chce, abychom byli sami sebou a uměli se postavit životním výzvám a rozhodnutím.

Ježíš se modlí za to, abychom byli jedno jako jen on jedno se svým Otcem. A zde se trochu přibližujeme k tajemství Trojice – Otce, Syna a Ducha svatého. Tři osoby, a přece jeden Bůh. Tři rozdílné přístupy, a přece jednota.

Můžeme to my říct o sobě?

Krásně to popsal svatý Pavel, když řekl: „*Nepoznávám se ve svých skutcích, vždyť nedělám to, co chci, ale to, co nenávidím.*“ Můžeme říct, že se v nás někdy perou různé osoby, různé motivy. Jedna chce to, druhá zase ono.

Někdy ta rozepře sama se sebou může být jen v tom, jestli si dáte po obědě dort s lehkým pocitem viny, že byste asi neměli. Ale někdy je to i o dost závažnější. A to v momentě, kdy vaše rozhodnutí ovlivní i další lidi. Mám se rozejít se svým přítelem a jít za jiným? Mám dát všechny úspory na novou televizi? Chci dál kupovat všechno v plastech?

Tyhle rozporuplné tendence vystupují na povrch právě v momentě, kdy se máme nějak rozhodnout. Kdy stojíme na nějaké křižovatce a přemýšlíme, jak dál. Jakmile se pro něco rozhodneme, automaticky pro sebe zavíráme další možnosti. A to v lidech působí úzkost. Deprese a úzkost je v současnosti další globální nemoc, hned po rakovině a cukrovce. Něco nám chybí a hledáme to. Tolik možností, jak trávit čas. Každá příležitost si přeje, abychom utrhli kousek ze sebe, ze své pozornosti.

Jsmo roztrháni mezi milion příležitostí, milion možností, a těžko se držíme pohromadě.

Těžko hledáme vlastní integritu. A teď uhnú z psychologie zpět do teologie. Tuhle integritu si sami vytvořit nemůžeme. Tu najdeme jen ve společenství s Bohem. On působí jako lepidlo, co nás drží pohromadě.

A tím se dostáváme ke čtvrtému, mystickému významu našeho textu. Mystika – z řeckého slova, které znamená zakrývat. Už z principu se o mystice nedá moc dobře mluvit. Je potřeba zažít to poodhalení závěsu. Závěsu, který zakrývá Boží slávu. O mystice se v naší církvi moc často nemluví, ale možná byste se divili, že i protestantská tradice má několik velkých mystiků. Ti pak svůj prožitek vložili do hudby, básní a jiných textů. Například: Luther, Zinzendorf, Bach, nebo i Komenský.

Ale vraťme se k naší vnitřní rozpolcenosti, kterou dnes a denně zažíváme. A vraťme se také k hledání vnitřní celistvosti, jak o ní mluví Ježíš ve své modlitbě: *„Aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás...”*

Ježíš zažívá se svým Otcem plnou celistvost. Boží Trojice harmonicky tančí, zatímco naše lidské pudy se rvou s rozumem a výchovou o nadvládu nad naším životem. A tady je pro nás dobrá zpráva. Tento boj lze alespoň na chvíli ukončit. Lze nalézt ve svém životě celistvost. A to právě skrze modlitbu. Lze poznat Boha a zažít pokoj.

Ježíš se modlí za to, abychom poznali Otce tak, jak ho zná on. Když máte někoho v Bibli poznat, neznamená to jen rozumové poznání. Jakože si něco přečtu o Ježíši a už vím, kdo to je. Někoho poznat znamená přijít s někým do kontaktu, částečně se prolnout. Ježíš chce, abychom přišli s Bohem do intimního kontaktu. Modlí se, abychom došli tak blízko, jako je on.

Ale kam se máme vydat? Bloudíme jako Komenského poutník v labyrintu světa. Nevíme kudy kam. Všechno se zdá nestálé. Není tu žádný pevný bod. Ale i ten poutník nakonec najde pokoj. Doslova. Pokoj ve svém srdci, ve kterém k němu přichází Ježíš. Vždyť i on nám sám říká: *„Vejdí do svého pokojíku, zavři za sebou dveře a modli se ke svému Otci.”*

Tak co chceme ještě vědět víc? Sedni, zavři oči, mlč a čekej. Nic víc, nic míň. Setkání s Bohem se málokdy děje při velkém burácení a zemětřesení. Naopak máme se obrátit dovnitř sebe. A tam teprve zažijeme ty opravdové duševní bouře. Ale až se vzduch vyčistí, přichází vytoužený pokoj. A to je ta celistvost, kterou tak hledáme. To je to poznání Boha. To je to lepidlo, co nás drží pohromadě.

Milé sestry, milí bratři, prošli jsme náš text ze čtyř perspektiv. Je možné, že už teď nevíte, co bylo na začátku. To nevadí. Ale stejně jako v úvodu vám chci připomenout: Bůh o nás má zájem. Chce se s námi setkat. Tak tedy přeji: Pokoj vám. Amen.

PÍSEŇ: EZD 636 *Z tvé ruky, Pane můj*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste,

prosíme tě za ty, kteří klesají pod tíhou života.

Prosíme za ty, kteří zápasí s vlastní těžkou nemocí, starají se o nemocné a docházejí jim síly. Za ty, kteří hledají pomoc v těžkostech na špatném místě: ve špatné společnosti, v závislostech na alkoholu, drogách, internetu, ve scestných náboženských představách.

Prosíme za ty, kteří pomáhají druhým. Dej jim moudrost, sílu, správný směr.

Nauč nás vidět břemena, která druzí vlácejí, a hledat cesty, jak jim pomoci.

Ukaž nám, prosíme, kdy máme pomoc nabídnout a kdy a u koho ji hledat pro sebe.

Nauč nás také pomoc od druhých bez zbytečných řečí přijímat tak, jak nám ji nabízejí a jak ji umějí poskytnout. Pomoz nám, abychom rozpoznali, kdy je dobře požadovanou pomoc odmítnout.

Nauč nás obětovat čas, síly, přemýšlení a peníze těm, kteří to potřebují.

Nauč nás hledat sílu u tebe a v tvé moci a k tobě také odkazovat druhé.

Prosíme, naplň nás radostí, aby lidé kolem poznali, že nést jho s tebou přináší pokoj a úlevu – nám i lidem kolem nás.

V tichosti ti předkládáme ty, na které myslíme ve svých srdcích.

Společně voláme, jak jsi nás, Pane Ježíši Kriste, naučil: **Otče náš...**

POSLÁNÍ: 1Tes 5,10n

POŽEHNÁNÍ

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží, dar a přítomnost Ducha svatého se všemi námi.

PÍSEŇ: EZ 489 *Tvé požehnání, dobrý Otče*

SÍLA MODLITBY

VSTUPNÍ SLOVO

Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi námi.

INTROIT: Ž 107,23-32

PÍSEŇ: EZ 190 *V své rozličné úzkosti*

MODLITBA

Hospodine, Pane náš, ty nám svou věrností a pomocí dáváš dobrý důvod, abychom měli radost ze života, vážili si jeden druhého, nebáli se odpouštět, navzájem si pomáhat a snášet těžkosti života. Ty nám dáváš odvalu a sílu zvednout se, i když nás vlastní síly opouštějí a všechno nám připadá marné. Ale i když toto všechno víme, nedovedeme tomu leckdy uvěřit a propadáme úzkostem a pochybnostem. Prosíme, odpusť nám, že na tebe a tvou podporu často zapomínáme, a proto tak snadno propadáme beznaději a lhostejnosti. Zbytečně tak ztrácíme čas a maříme síly. Odpusť nám, prosíme, chvíle, slova a činy, kdy jsme se dali ovládnout hněvem, pýchou, sobectvím a podlehli různým pokušením. Pomoz nám žít pravdivě, být laskaví a stateční. Povzbud', prosíme, v našem srdci odvahu a víru, abychom dovedli vydržet chvíle, kdy máme strach a nevíme, co s námi bude. Děkujeme ti za tvého Syna Ježíše Krista, který je s námi ve všech našich těžkostech a nejistotách a my se o jeho blízkost můžeme opřít a držet se ho za ruku.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Sk 12,1-11

PÍSEŇ: EZ 200 *V tvé síle, Pane Bože můj*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Markově evangeliu 4,35-41.

Milé sestry a milí bratři,

tento krátký příběh najdeme v Bibli ve třech verzích. Nejstarší podání pochází právě od Marka. Druzí dva evangelisté, Matouš a Lukáš, jej odtud převzali a v detailech upravili. Máme tak dobrou příležitost porovnat, jaký důraz a myšlenku chtěli v tomto příběhu zdůraznit a podtrhnout.

Ježíš a učedníci se vydávají na Galilejské jezero a prožijí tu chvíle úzkosti, kde jim půjde doslova o život. Marek však jasně říká, že vydat se lodí na druhý břeh bylo Ježíšovo rozhodnutí. Ale zatímco jeho podání pokračuje rovnou popisem plavby, Matouš doplní větu: „*Ježíš vstoupil na loď a učedníci ho následovali.*“ A to je sloveso, které vyjadřuje daleko víc než pouze to, že někdo nastoupí do lodičky. Následovat Ježíše znamená vědomé rozhodnutí a celoživotní cestu.

Matouš tedy už na začátku naznačuje, že bouře, která bude následovat, nebude jen náhodná epizoda, ale trvalé svědectví, že život s Ježíšem bude náročný, dobrodružný a někdy i nebezpečný. Jít Ježíšovou cestou neznamena mít od všeho pokoj a klid na práci. Křesťan musí počítat s tím, že bude-li Ježíše následovat, potkají ho občas těžké a nebezpečné chvíle. A přece ta jízda bude stát za to! Bude to život, v němž sice zažijeme úzkost, bouři, strach a nejistotu, ale také radost, vítězství a naplnění. Jako křesťané máme o čem vyprávět. Vlny kolem nás se mnohokrát zvedly a my jsme podlehlí panice. Ale pak se náhle rozhostilo ticho, rozbouřená hladina se utišila a my jsme poznali, že v žádné bouři nejsme sami; jsme s Ježíšem.

Křesťanův život nebývá fádňí, bezbolestný, klidný ani tuctový. Křesťan je jako voják v poli, strom na skále nebo útes v příboji. Následovat Ježíše Krista není žádná nuda ani sváteční projížďka. S Ježíšem se snadno ocitneme v nebezpečí a protivenství, ale přitom poznáme, jak velká je Boží moc a dobrota.

Ale jak to, že Ježíš na zádi lodi na podušce spí? Matouš i Lukáš podušku vynechali. Snad se jim zdálo, že je to zbytečný detail. Ale Marek dobře ví, proč tuto zmínku zachoval. Ta poduška pod hlavou totiž znamená, že Ježíš usnul vědomě a úmyslně. Nebylo to, jako když usneme u televize a pak nevíme, jak film skončil. Ježíš si v té lodi vědomě ustlal, dal si pod hlavu asi nějaký kus smotané plachty a rozhodl se, že se aspoň na chvíli vyspí. Jeho spánek není bezděčné zdřímnutí, ale projev důvěry v Boží moc a ochranu.

Bible zná dva druhy spánku. Spánek důvěry a spánek lhostejnosti. Spánkem důvěry touží usnout žalmista (Ž 5 a 6). Spánkem důvěry usíná apoštol Petr, i když je spoután mezi dvěma vojáky a druhý den ho čeká poprava. Spánkem důvěry spí Ježíš na podušce lodky, zmítající se ve vlnách.

Spánkem lhostejných naopak spí Jonáš v podpalubí lodi, na které utíká před Bohem, zatímco ostatní nahoře bojují s divokým živlem. Spánkem nechápavých spí učedníci v zahradě getsemanské, zatímco Ježíš je prosí, aby s ním bděli.

Spánek je Boží dar. Je zlé, když člověk leží v noci s očima upřenýma do stropu a v hlavě se mu honí, co všechno by se mohlo stát. Je zlé, když člověk chodí v noci po bytě a oka nezamhouří. Ale kdo se pomodlí a s Boží pomocí usne, ten se ráno probudí s novou silou a odvahou. Klidný spánek je projev Boží pomoci a naší víry, že za nás a pro nás, když spíme, pracuje Bůh, který nikdy nespí a nedřímá.

Učedníci se jistě nejprve pokoušeli zvládnout situaci sami. Ale pak viděli, že vlny jsou nad jejich síly. A tak Ježíše probudili. Věděli, že je unaven, věděli, že si potřebuje odpočinout, ale loď už byla plná vody a hrozilo, že půjde ke dnu. A on pořád spal! Copak neví, že i jemu jde o život?

A opět můžeme porovnat jemné rozdíly ve slovech, jimiž učedníci Ježíše probouzí. U Marka je to otázka s výčitkou: „*Mistře, tobě je jedno, že zahyneme?*“ U Matouše zazní naléhavá prosba: „*Pane, zachraň nás, nebo zahyneme!*“ a u Lukáše najdeme jen opakované zvolání: „*Mistře, Mistře, zahyneme!*“

Podobně různé bývají v takových chvílích i naše modlitby. Mnohé v sobě obsahují podobně jako u Marka výčitku a zklamání. Pane, proč nám nepomáháš? Proč mlčíš a nic neděláš? Jindy s Matoušem voláme: Zachraň nás, udělej zázrak, uzdrav nás. Udělej, co potřebujeme a po čem toužíme. Nebo spolu s Lukášem pouze opakujeme Boží jméno a způsob pomoci necháváme na Pánu Bohu. „*Mistře, Mistře, zahyneme!*“

Která modlitba z těch tří je lepší? Žádná. Všechny Pán Ježíš slyší. Po každé z nich se probudí a učedníky uklidní. Není totiž modlitba lepší ani chytřejší. Pán Ježíš slyší každou a my ty modlitby také často střídáme. Někdy s Bohem v modlitbě doslova bojujeme, jindy smlouváme, že se napravíme, a někdy člověk už ani neví, co by ještě říkal, a tak vysloví pouhé Ježíšovo jméno a ví, že nic víc není třeba.

A následuje Ježíšova odpověď: „*Tu vstal, pohrozil větru a řekl moři: ‚Zmlkni a utiš se!‘ I ustal vítr a bylo veliké ticho.*“ Nás samozřejmě zajímá, jak mohl Ježíš poručit větru a moři. Vždyť se to nedařilo ani soudruhům a my jsme se jim za to škodolibě posmívali. Ano, člověk větru neporučí. Ale Pán Bůh ano. Tak tomu tehdy lidé věřili. Náhlé změny počasí a nečekané údery větru, které v oblasti Galilejského jezera způsobují nedaleké velehory, chápali jako viditelný projev Boží moci. V našem příběhu je však nové a nečekané, že tato Boží moc působí skrze Ježíše. Když se člověk dostane do situace, kdy nemůže nic dělat, má se spolehnout na to, že je s ním Ježíš Kristus. Nic lepšího a víc uklidňujícího nemáme

a ani mít nemůžeme. Víru a modlitbu. Evangelium o Kristově oběti a vzkříšení. Když přijde nemoc, dopravní nehoda, ztráta zaměstnání, krize ve vztazích, samota – je nejdůležitější se uklidnit a k tomu nám nejvíc pomáhá důvěra v Ježíše Krista.

Ježíšův zápas s větry a utišení bouře popisují evangelisté stejnými slovy. A přece se povedla Matoušovi jedna drobná změna, která je více než výmluvná. Podle Matouše totiž Ježíš nejprve uklidnil učedníky a teprve potom rozbouřené moře! Evangelista pouze přehodil dvě krátké věty. Ale my si díky tomu uvědomíme, že často se strhne bouře především v našem srdci a hlavě. Náš strach bývá kolikrát větší než reálné nebezpečí.

Záchranáři prý musí často nejprve uklidňovat účastníky nehody, jimž se nic nestalo, a teprve potom se dostanou k těm, kteří utrpěli skutečná zranění. Strach mívá velké oči a Boží pomoci je často potřeba nejvíc pro naši duši. Matouš musel být dobrý znalec lidských srdcí a věděl, že vyděšený člověk dělá větší problémy než rozbouřené moře. To nakonec utichne, ale vystrašený člověk blázní ještě dlouho potom, co se hladina uklidnila.

Čím však Ježíš uklidnil své učedníky a jaké poučení si máme z dnešního příběhu vzít? Podle Marka jim řekl: „*Proč jste tak ustrašení? Což nemáte víru?*“ Podle Matouše: „*Proč jste tak ustrašení, vy malověrní?*“ A podle Lukáše se pouze zeptal: „*Kde je vaše víra?*“ Smysl je obdobný a přece malinko odlišný. Podle Marka učedníci víru ještě nemají. Podle Matouše se jejich víra zdá být malá a slabá a podle Lukáše sice víru mají, ale nedovedou ji použít.

To všechno dobře známe. Marek nám připomíná, že náš problém může být v tom, že jsme se pro víru v Krista ještě nerozhodli. Ale právě taková chvíle, jako je bouře na moři nebo ve vlastním srdci, nám může k tomuto rozhodnutí napomoci. Naše víra se mnohdy rodí a vzniká v krizích života. V bouři totiž nemůžeme stále jen váhat a donekonečna diskutovat. Kritické chvíle života nám mohou pomoci, abychom se odvážili svěřit do Božích rukou – a pak už celý život víme, kdo nás může a chce zachránit a uklidnit.

Jindy se nám spolu s Matoušem zdá, že je naše víra pořád ještě slabá. Jenže i malá víra stačí na to, aby se děly divy a zázraky. Víru nesmíme podceňovat. Víra není ani malá ani velká. Víra buď je, nebo není. I kdyby se nám zdála naše víra ubohá, slabá, nejistá a zmatená – stojí za to se o ni opřít a nečekat, až vyrostе a stane se pevnou a jistou. Víra totiž roste tím, jak často ji používáme. Aby mohla být velká, musí být nejprve malá.

Ale i Lukáš to dobře vystihl, když nechal Ježíše, aby nám položil otázku: „*Kde je vaše víra?*“ Nejde o velikost víry, ale o to, abychom ji dovedli v pravou chvíli použít. Je důležité, abychom se naučili z víry žít v každodenním životě. V nemoci, v nebezpečí, uprostřed

zklamání nebo ve velké radosti a vděčnosti. Víra je jako dobrá manželka. Jde s námi do pohody i nepohody. Do štěstí i neštěstí. Neopustí nás ve zdraví ani v nemoci.

A na závěr ještě jeden drobný detail. Z původního vyprávění podle Marka vypadla ostatním evangelistům zmínka o jiných lodích, které loď s Ježíšem a učedníky doprovázely a byly s nimi v tu chvíli na jezeře. Později však už o nich není ani zmínka. I tyto lodě se jistě zmítaly ve vlnách a lidé v nich měli strach, ale i oni byli zachráněni, když Ježíš na přímlovu učedníků moře utišil.

Naše modlitby neslouží k záchraně pouze nám, ale i ostatním. Nikdy totiž nejsme na rozbouřeném moři sami. Někdo může říci: A to by Pán Bůh nezasáhl, kdyby se učedníci nemodlili a Ježíše nevzbudili? Možná by zasáhl, ale my bychom si pak mysleli, že to utišení bouře byla pouhá náhoda a štěstí. Pro tentokrát jsme ještě vyvázli. Ale co bude příště? A žili bychom dál ve strachu a bez víry.

Ale ti, kdo se v nebezpečí modlí, vědí, komu pak poděkovat a koho chválit. A i když se jejich modlitby někdy bezprostředně nenaplní tak rychle jako v našem příběhu, smíme věřit, že nám Pán Bůh pomůže jindy a jinak. Každá bouře se jednou utiší a tak náhle jako se zdvihl vítr, nastane zase veliké ticho. A na nás je, abychom ten poryv větru vydrželi a pak dál veslovali, věnovali se každodenní práci a věřili, že když budeme Ježíše následovat, jsme v dobrých rukou. Amen.

PÍSEŇ: EZD 629 *Může být, že padne vše*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, děkujeme ti, že jsi nám již mnohokrát pomohl a zachoval nás při životě. Víra v tebe nás již víckrát zachránila a díky ní jsme našli pevnou půdu pod nohama. Proto tě nyní prosíme za všechny, kteří v těchto dnech prožívají nějakou úzkost. Myslíme na ty, kteří čekají na výsledky vyšetření, mají před operací, nevědí, jak se rozhodnout, co udělat, komu věřit, co změnit nebo ponechat. U tebe je moudrost a rada vždycky pohotová – dej, ať ji všichni zaslechneme a poznáme, co máme udělat.

Prosíme za ty, kterým se rozsypaly jejich dosavadní jistoty a prožívají krizi v rodině nebo v práci. Prosíme, abychom nezačali zmatkovat, nedělali ukvapené soudy ani rozhodnutí a pokorně hledali cestu, kterou nám chceš ukázat.

Prosíme za země, kde hrozí válka a občanské nepokoje, za lidi, kteří byli vyhnáni z domova, za lidi odkázané na pomoc druhých, za lidi, kteří ztratili důvod k radosti

a vděčnosti. Dej, prosíme, aby se dočkali změny tak jako my před 30 lety a mohli žít ve svobodě, jakou jsi dopřál nám.

Prosíme za církve a za náš sbor, abychom dovedli být tvými svědky a byla na nás vidět tvá věrnost, dobrota, aby lidé začali hledat a toužit po setkání s tebou. Prosíme za požehnání pro naše konfirmandy, nedělní školu, děti v náboženství, za ty, kteří poslouchají naše bohoslužby přes internet, za ty kteří přemýšlejí o tom, zda dát pokřtít sebe nebo své děti. Prosíme za všechny, kteří tě hledají, abychom jim mohli a dovedli ukázat cestu.

A vyslyš nás, když k tobě takto společně voláme: **Otče náš...**

POSLÁNÍ: Ž 4,7; 5,5

POŽEHNÁNÍ: 2Tes 2,16–17

Sám pak náš Pán Ježíš Kristus a Bůh náš Otec, který si nás zamiloval a ze své milosti nám dal věčné potěšení a dobrou naději, nechť povzbudí vaše srdce a dá vám sílu ke každému dobrému činu i slovu.

PÍSEŇ: EZD 673 *Dej odvahu včas slyšet*

SEMÍNKO NADĚJE

POZDRAV

Pokoj vám i láska a víra od Boha Otce a Pána Ježíše Krista. Amen.

INTROIT: Ž 30,5–6

PÍSEŇ: EZ 67 *Ó Pane, smiluj se nad námi*

MODLITBA

Hospodine, náš milostivý nebeský Otče, děkujeme, že můžeme i při všech starostech a rozdělané práci také přibrzdit a zůstat chvíli stát. Děkujeme, že smíme ve svých dnech objevovat a nacházet tolik dobrých věcí. Dáváš nezaměnitelnou chuť a barvu i zdánlivě všedním okamžikům. Děkujeme za naději na úlevu a odpočinutí.

Děkujeme za svobodu v Kristu Ježíši, za dar, který jsme si ničím nezasloužili, a přece z něj smíme žít. Někdy se však volní necítíme. Jen ty sám víš, co všechno na nás doléhá. Někdy ani svým bližním nedopřáváme dost svobody. Snažíme se, aby všechno běželo podle nás, jdeme si za svým a neohlížíme se na tebe ani na své bližní.

Prosíme tě, odpusť nám! Přijmi nás a obdaruj svým Duchem! Prosíme o tvé slovo, které pozvedá utrmácené a smutné zalévá světlem naděje. Prosíme, buď nám blízko, abychom mohli odolat klamu a mámení a zůstávali vstřícní a laskaví, svobodní v tvé lásce.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Mt 5,3–6

PÍSEŇ: EZ 420 *Slunce pravdy, milosti*

KÁZÁNÍ

Jako základ dnešního kázání poslouží Žalm 126.

Milé sestry, milí bratři, schválně – kdy jste si naposledy připadali jako ve snu a říkali si: „Tohle snad není možné!“ Žalmista tu nemluví o stavu blaženosti, navozeném užitím omamných látek, ale o náhlém úžasu, který v člověku probudila nějaká nečekaná, šokující událost, o pocitu, který se dá vyjádřit slovy: „To se mi snad jenom zdá!“

Vybavily se mi nad slovy Písma různé vzpomínky. Jako první ale událost časově nejvzdálenější, den, kdy si mě, tehdy osmiletého, vezli po třech měsících z hradecké nemocnice. Malému klukovi se zdály ty tři měsíce dlouhé jako tři roky, bylo to prostě k nepřekání. Po náročné operaci srdce mě původně ještě nechtěli pustit domů, ale naštěstí přišly Vánoce a během nich si v nemocnici nechávali opravdu jen ty nejvážnější případy. Pamatuji se, jak jsem seděl stranou a pan doktor mluvil s mými rodiči, připadalo mi, že to trvá několik hodin. Ale pak přece jen domluvil, rozloučil se s námi a my jsme konečně vyšli ven z budovy. Nastoupili jsme do našeho autíčka a vyrazili. Pomalu jsme vyjeli ze stínu vysokých domů, před námi se rozprostřela širá krajina polí a ve mně se to čerstvě zašité srdce chvělo úžasem a radostí a v hlavě mi znělo: To snad není pravda, já se vracím domů! Jedeme domů!

Ti vysvobození, o nichž žalmista zpívá, se také vraceli domů – z babylónského zajetí. Většinou už asi moc nedoufali, že by se ještě někdy mohli vrátit do země otců. Jednu mocnou říši sice vystřídala druhá, ale znáte to: režimy a potentáti se mění, ale pro našince z toho většinou nic zásadního, natož nadějného stejně nekouká.

A přece! Přihodilo se něco, s čím už nikdo nepočítal a na co nikdo nebyl připraven. Do bídy, žalu a zoufalství, do skleslosti a pochybností svého lidu opět promluvil Hospodin! Ti, kteří si až dosud připadali ve svém vyhnanství ztraceni a opuštěni, tak trochu jako ve vězení, byli náhle volní, směli vyjít ven ze stínu strachu a beznaděje. A protože něco takového nečekali, není divu, že si připadali jako ve snu!

Nedá mi to, abych nevzpomněl na rok 1989. Náš národ a s ním i církve vstoupily do svobody, náhle se v ní mohly učit žít. Kolik lidí, kromě hrstky disidentů a dalších odvážlivců, tehdy čekalo, že se režim, který zpupně vyhlašoval svou věčnost, zhroutí? Ale Hospodin skutečně dokáže velké, nevídané věci! A nemluvím pochopitelně jen o nějakých změnách na politické scéně.

Hospodin je stále schopen změnit úděl svého lidu. On má moc změnit úděl své církve, i těch malých společenství, v nichž se dnes šíří chmurné myšlenky a tísnivé obavy, jak to do budoucna zvládnou. Může zvrátit situaci a probudit nový život tam, kde všechny propočty a křivky grafů věští blízký konec.

Tím vůbec nechci říct, že by se snad měly přibrzdit nutné organizační změny, slučování sborů atd. Ani nemyslím, že bychom měli nějak zásadně polevit v úsilí opravit a vylepšit, co se dá, aby to mohlo sloužit, dá-li Pán, ještě dlouhá léta. Protože věřím, že ty naše zrekonstruované budovy a zahrady i do budoucna dobře poslouží – a že bude komu sloužit. Jen je třeba přitom stále pamatovat, že to zásadní, obnova a vysvobození, zůstává v rukou našeho Boha. Jemu je třeba ty naše sbory a sborečky, ale i jejich široké okolí svěřovat ve vytrvalých modlitbách a prosit o jeho slovo, které má moc změnit i náš úděl, proměnit obavy v novou odvahu a skleslost v nadějně očekávání.

Změna, o níž tu žalmista mluví, ty veliké věci, které Hospodin učinil svému lidu, to je skutečně zásadní zvrát, obrat o 180 stupňů, žádné polovičaté šolíchání! Šlo o věc tak velikou a slavnou, že se o ní dozvěděly okolní národy. Ale zkusme si teď položit otázku: Jak se o tom vlastně dozvěděly? A zkusme tu naši otázku ještě maličko aktualizovat: Jak se dnes lidé kolem nás dozvědí o Bohu, který pořád činí veliké, podivuhodné věci?

Tady nás možná jako první napadne nějaká společensky prospěšná a oceňovaná činnost: Pomoc někomu, kdo se ocitl ve zdravotních či jiných problémech nebo třeba nabídka nějaké smysluplné činnosti dětem, aby netrávily příliš mnoho času u počítače. Prostě něco z toho, co od nás společnost asi v podstatě očekává. Jenže v žalmu se mluví spíš o věcech naprosto nečekaných! Co tam vlastně Boží lid dělá? Nejdřív žasne, pak se raduje a jásá. A potom naléhavě prosí. A tím vším, na to nesmíme zapomenout, vyznává Hospodina jako svého zachránce. Tohle všechno ale přece patří, nebo by aspoň mělo patřit – k bohoslužbám!

Bohoslužebná shromáždění nejsou pouze nějaká naše libůstka, soukromé „kultění“, je to veřejná záležitost. Možná pořád nedoceňujeme jejich význam pro svět kolem nás. Ten nespočívá pouze v modlitbách, v nichž se přimlouváme i za svět, nebo ve sbírkách, jejichž výtěžek jde na dobročinné účely. Záleží taky na našich písních, v nichž vyjadřujeme radost z Boží spásy. Záleží na slovech Písma, na svědectví o překvapivém a vždy novém Božím díle. Církev má svého Pána vyznávat skrze skutky lásky, ale také slovem jasného svědectví a písničkou vděčné chvály. To všechno k sobě neoddělitelně patří.

Protože jsme se s žalmovou písní ocitli skutečně přímo uprostřed bohoslužeb, následuje po chvále a vyznání i prosba: „*Hospodine, změň náš úděl, jako měníš potoky na jihu země!*“ Není v tom rozpor – z vysvobození se radovat a zároveň o ně usilovně prosit? Není. Protože právě lidé Bohem osvobození a povolání si mohou naplno uvědomovat, jak moc potřebujeme znovu a znovu Boží slitování a odpuštění, jak velice je nám zapotřebí toho, co pro nás všechny vybojoval Ježíš.

Naše putování ještě není u konce. Ještě jsme vystaveni rozmarům počasí i lidí, musíme čelit problémům i následkům vlastních selhání. Někdy se dostáváme na pustá místa, kde jako by uschla veškerá radost, někdy sami pociťujeme podivnou vyprahlost a smutek, s nímž jen obtížně zápasíme. Proto je volání žalmisty zároveň výrazem touhy po konečném vysvobození, po novém nebi a nové zemi, v nichž bude přebývat spravedlnost. Je to vlastně prosba o příchod Božího království.

Závěr žalmu je krásné vyznání naděje. Všimněme si, že úroda není zaslíbena odborníkům, kteří se nejlíp vyznají v zemědělství, ani majitelům nejvýkonnějších strojů a největších pozemků. Pán Bůh zřejmě nebude preferovat držitele titulu „zahrádkář roku“. Radost z hojné sklizně zaslibuje utrmáceným, smutným a plačícím, lidem, kterým něco schází a bolestně pociťují svoji nouzi.

Zaznívá tu podobný motiv jako v Ježíšových blahoslavenstvích. Bude utišena žízeň těch, kteří vědí, že ještě nejsou u cíle a v modlitbě rozprostírají před Bohem své prázdné ruce. Naplněno bude očekávání pokorných, kteří tu v Kristově jménu rozsévají semínka naděje a pokoje. Ale možná se i v těch závěrečných verších mluví především o Pánu Bohu, o jeho úsilí i zármutku nad lidskou bídou, o Ježíšově zápasu, potu a krvi. Náš Bůh se svého díla nikdy nevzdá. A bohatá úroda, kterou připravuje, utiší i naši žízeň po lásce, pokoji a radosti. Tu radost už nám nikdo nevezme. Amen.

MODLITBA

Jsme vděční, náš Pane, za dobrou zprávu o tvé věrnosti a moci. Chceme se na tvé slovo spolehnout a držet se jej celým srdcem. Kéž nám k tomu pomáhá tvůj svatý Duch!

Amen.

PÍSEŇ: EZD 662 *Do země se skrývá*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Svatý Bože, žijeme jen z tvé lásky, která neslábne a nikdy se neunaví!

Prosíme za náš svět, za všechny, kteří jsou momentálně dole, za ty na úplném dně svých sil i možností. Prosíme za lidi, kteří i v 21. století zakoušejí úděl otroků, ponížených a zbídačených.

Prosíme také za všechny, kteří jsou nahoře a zaujímají přední místa a zodpovědné funkce, aby věděli, jak prozíravě naložit s tím, co jim bylo svěřeno, a pamatovali na

milosrdenství.

Prosíme za lidi, které řádění přírodních živlů připravilo o blízkého člověka, o zdraví, o střechu nad hlavou, za ty, které zasáhl zármutek, za lidi ohrožené depresí a rezignací, zákeřnými psychickými poruchami.

Prosíme ale i za ty, kteří se právě nyní radují, za snoubence, novomanžele a jejich blízké, za lidi, kteří začínají novou životní etapu a mají plnou hlavu plánů a naděje. Prosíme za nemocné a postižené, za všechny, kteří si nesou životem různá trápení, aby na ně nezůstali sami, ale našli v rodině tvého lidu přijetí a podporu.

Prosíme za naše sbory a farnosti, za celou církev, zvláště za všechna společenství, která procházejí závažnými změnami a jejichž členy zmáhá nejistota.

Bože, přijmi nás, když k tobě v důvěře tvých dětí společně voláme: **Otče náš...**

POSLÁNÍ: J 16,33b

POŽEHNÁNÍ

Pokoj Boží, který převyšuje každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši, našem Pánu! Amen.

PÍSEŇ: EZD 686 *Radujte se v Pánu vždy*

HLAVA JANA KŘTITELE

POZDRAV

Milí přátelé v Kristu, vítejte na dnešních bohoslužbách. Milost, milosrdenství a pokoj ať zůstávají se všemi námi.

INTROIT: Ž 85,9-14

PÍSEŇ: EZ 168 *Zpívejte, čest vzdejte*

MODLITBA

Díky, Pane Bože náš, za nový den, za nové ráno, za novou příležitost k setkání.
Díky, že se k tobě můžeme obracet, díky, že s námi v životě jsi, že nás provázíš.
Tobě zpíváme a k tobě se obracíme, a připojujeme se tak k zástupu tvých svědků,
k zástupu těch, které jsi vedl, kteří na tebe spoléhali a tvou podivuhodnou moc a
blízkost dosvědčovali.

Pane Bože, tvé slovo dává život, tvůj hlas dává šanci lidem všelijak nejistým a
bloudícím.

I my mezi ně patříme. Žijeme ve světě, který je dost nejistý a dost často beznadějný. My
sami v něm bloudíme, hledáme své místo, hledáme sebe, nebo z něj taky utíkáme, jsme
zahlceni všelijakými falešnými hlasy a slovy, která nám berou sílu a odvahu. Prosíme o
tvé slovo. Prosíme o tvého Ducha.

Amen.

ČTENÍ PÍSMY SVATÉHO: Am 7,7-15

PÍSEŇ: EZD 649 *V tobě je radost*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Markově evangeliu 6,4-29.

Milí přátelé,

z dnešního vyprávění evangelia můžeme vyčíst tři témata. Téma strachu, cti a viny.

Příběh, který jsme slyšeli, má dvě části a myslím, že přeskočíme rovnou k druhé, tedy k vyprávění o oslavě Herodových narozenin, při kterých je sťat Jan Křtitel. Ovšem tohle vyprávění je vlastně retrospektiva, připomenutí něčeho, co se odehrálo dřív a teď je z nějakého důvodu potřeba se k tomu vrátit. A důvod je zřejmý právě z první části vyprávění.

Četli jsme: „*Uslyšel o tom král Herodes.*“ Tak je potřeba se ptát, o čem Herodes slyšel. Marek předtím vyprávěl o Ježíši, který mluvil, učil a jednal způsobem, jež mnohé udivoval. Žasli nad jeho moudrostí i nad tím, co dobrého jeho jednání způsobovalo. Po vesnicích byl rozruch, dělo se něco velkého. Ano, evangelista Marek netají, že mnohým byl Ježíš kamenem úrazu. Doma se mu moc nedařilo (nikdo není doma prorokem), tak se vypravil do okolních vesnic, a navíc začal posílat své učedníky, aby i oni šli a volali k pokání, to znamená, aby lidem nastavovali zrcadlo, měli je k tomu, aby začali o věcech – o životě, o sobě, o tom, co se děje, přemýšlet, a přemýšlet jinak; aby se obraceli od zlého k dobrému. A to se dělo!

A když se tohle všechno doneslo k Herodovi, řekl: „*To vstal Jan, kterého jsem dal stít.*“ Co to znamená? Co tím Herodes říká, myslí? Jsme v pohádce, nebo je to Herodesův zlý sen? Zdá se, že se mu vymyká dění, které chtěl mít pod kontrolou. Šíří se něco, čemu chtěl zabránit.

Co věta znamená, vysvětluje vypravěč právě oním příběhem. V Markově vyprávění má Herodes zvláštní roli a k Janovi zvláštní vztah. Herodes tu není jako bezcitný tyran, který bez mrknutí oka odstraňuje kohokoli, kdo mu není milý. Přitom se ovšem ukazuje, že ve výsledku ho to nijak neospravedlňuje. Herodes se Jana bál, protože věděl, že je to muž spravedlivý. Znepokojovalo ho, když Jan mluvil, ale přece ho rád poslouchal. Marek píše, že Herodes Jana dokonce chránil. A přece ho dal popravit. Jak je to možné? Jak se to mohlo stát? Herodes tu působí jako vládce, který nemá moc si prosadit svou. Nechá se totiž vtáhnout do pastí, ze které nemá odvahu vystoupit. A lacině si to omlouvá tím, že si chce zachovat čest. Aby neztratil autoritu, aby nevypadal jako slaboch. Ale z pohledu evangelisty jako slaboch končí. Ví, že je Jan spravedlivý, a přesto ho nechá popravit. Myslí si, jaký je pán, hraje si na štědrého, chce ukázat svou velkorysost, tak vyženěné dceři nabízí pohádkovou polovinu království. Ale naběhne si. A tak úvodní představení, jako by zlidštění Heroda, totiž že byl vůči Janovi vnímavý, věděl, že jeho slova a činy jsou k dobrému, pozbývá hodnoty. Co víc, ukazuje se, jak je děsivé, když je tyran ovládán

strachem. Herodes se totiž Jana bál, píše Marek. A to z něj zdánlivě dělá onoho citlivého, vnímavého. Jenže se ukazuje, že to bylo zřejmě jinak. Že se možná bál jen o sebe. Nešlo mu o Jana, šlo mu o něho samotného. To se ukáže právě v situaci, kdy má opět strach o sebe, o svou čest. „*Pro přísahu před spolustolovníky nechtěl žádost dcery odmítnout.*“ On přece nemohl jinak! Jednou něco slíbil, tak slib musí splnit. Kdo jsou ti stolovníci? Ztratil by před nimi Herodes čest, kdyby řekl, že vyslovené přání sice dávno nedosahuje poloviny království, ale zároveň je šílené a scestné?

Příběh je ovšem ještě složitější. Právě vina je jeho tématem. Kdo nese na Janově smrti vinu? Herodes byl ten, kdo ho dal popravit. Ale byla to Herodias, která „*by se ráda Jana zbavila, byla plná zloby,*“ píše evangelista. Jí zase znepokojovalo, rozčilovalo, že Jan útočí na jejich neuspořádané vztahy. A pak zde svou roli hraje dcera Herodiady. Možná využitá, k úkolu až zneužitá, ale ne nevinná. To ona spěchá ke králi a přednese mu svou žádost: „*Chci, abys mi dal ihned na míse hlavu Jana Křtitele.*“ A nakonec je tu kat, který beze slov poslušen rozkazu Jana popravil. Jistě, můžeme říct, že právě jenom plnil rozkaz, ale byl to on, kdo připravil Jana o život.

Psychoterapeut Prokop Remeš se tímto evangelijním příběhem zabývá právě v souvislosti s tématem viny, ovšem také poslušnosti. Příběh podle něj ukazuje, jak nebezpečná past může vzniknout, setká-li se zbabělost jedné osoby (totiž Heroda) s nenávistnou záští osoby druhé (Herodias), navíc – přistoupí-li k tomu naivita osoby třetí (Herodiadiny dcery) a poslušnost osoby čtvrté (totiž kata).

Můžeme se ptát, kdo nese větší díl viny. O tom je možné přemýšlet a vést diskusi. A stojí to za to. Není na to jednoduchá ani jednoznačná odpověď. Jisté ovšem je, že každá ze zúčastněných postav mohla justiční vraždě zabránit. Každý ze čtyř angažovaných se mohl postavit na stranu dobra. Herodias nemusela přicházet s tak šíleným nápadem. Její dcera mohla říct ne. Stejně tak Herodes mohl říct ne a stejně tak i kat. Jistě můžeme diskutovat o tom, kdo měl větší možnost a kdo menší, kdo měl větší šanci uspět, pro koho to bylo více ohrožující, a pro koho méně, kdo by tak dával svůj život všanc a kdo by si jen utrhl ostudu. Ale každý mohl. Každý měl možnost proti zlu se postavit. Každý mohl hájit pravdu, jako to dělal Jan Křtitel nebo třeba prorok Ámos, o jehož odhodlání jsme slyšeli. Zmiňovaný Prokop Remeš píše, že v jednotlivých postavách příběhu můžeme zahlédnout sami sebe, že v nich můžeme vidět různé aspekty našich osobností, našich postojů: V postavě královny Herodiady můžeme vidět obraz naší vlastní zloby a uvědomovat si, kdy a jak nás ovlivňuje, v postavě krále Heroda obraz naší vlastní slabosti, zbabělosti a strachu. V postavě Herodiadiny dcery obraz naší naivity a neodpovědnosti (neochoty

přijmout odpovědnost, ať už plyne z určité lhostejnosti, nebo nevědomosti), v postavě kata můžeme vidět obraz a úskalí naší vlastní poslušnosti a oddanosti autoritě. Žádnému z těchto rozměrů lidského života se člověk nevyhne, všechny jsou pro nás výzvou, se všemi se nějak vyrovnáváme, zápasíme.

V úvodu zaznělo, že evangelista Marek vypráví příběh o Křtitelově smrti jako retrospektivní vzpomínku. Vkládá ji do příběhu o Ježíšovi a jeho učednících. Když Herodes uslyšel, co se děje, dostal strach a vzpomněl si na Jana Křtitele. Na spravedlivého člověka, které nechal popravit. A řekl si: To on vstal z mrtvých. Marek jakoby tímto vyprávěním odkazoval k samé podstatě evangelia. Bůh neúnavně křísí k životu, co člověk třeba i přibije na kříž.

Evangelium je výzva a ujištění. Výzva k tomu nenechat se zastrašit žádnou lidskou mocí, nenechat se přemoci vlastní zlobou, nebýt naivní, neuchylovat se k výmluvám, že jsem vlastně nevěděl, co se děje, nebýt slepě poslušný, ale stát na straně pravdy, hájit ji i za cenu nasazení vlastního krku. A ujištění, že taková cesta člověka má budoucnost a žádná lidská zloba ani strach ani naivita ani slepá poslušnost ji nezhatí.

PÍSEŇ: EZ 473 Vezmi, Pane, život můj

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože, prosíme o sílu k životu, k životu v pravdě a lásce.

Prosíme o sílu nenechat se zastrašit lidskou mocí, nenechat se přemoci vlastní zlobou, nebýt naivní, nebýt slepí.

Prosíme o otevřené oči, abychom viděli, kde je naše místo.

Prosíme o sílu a odvahu říct pravé slovo v pravý čas.

Prosíme, Pane, za tento svět.

Prosíme, aby byl slyšen hlas strážlivě a moudře myslících lidí.

Prosíme, pomoz zmateným a zoufalým, dej jim sílu k životu.

Prosíme za moudrost a uvážlivost pro ty, kteří mají v rukou rozhodování.

Prosíme za nemocné na těle i na duchu.

Posilni všechny, kteří pomáhají lidem otřeseným a zbídačeným.

Prosíme za ty, kteří potřebují načerpat nové síly.

Prosíme, vyzbrojuj nás proti útokům zlého, projasňuj mysl, otvírej srdce,

posiluj ruce a nohy, ochotné k pomoci.

Společně k tobě voláme: **Otče náš...**

POSLÁNÍ: Fp 2,1-11

POŽEHNÁNÍ

A Bůh pokoje ať vám uděluje pokoj vždycky a ve všem. Pán se všemi vámi. Amen.

PÍSEŇ: EZD 672 *Dej nám moudrost, odvahu*

ABRAHAMOVA ZKOUŠKA

POZDRAV

Milost Pána našeho Ježíše Krista, láska Otcova a přítomnost Ducha svatého ať jsou se všemi námi! Amen.

Milé sestry, milí bratři, vážení přátelé, vítám vás na dnešních bohoslužbách, při kterých máme možnost nechat se oslovit Boží přítomností.

INTROIT: Ž 31,3

PÍSEŇ: EZ 44,3 *Přijď, Králi věčný náš*

MODLITBA

Pane, vítáme tě v našem shromáždění. Děkujeme také za všechny, kteří tu dnes s námi jsou. Děkujeme ti za to, že jsme, děkujeme za to, že jsou i další lidé. A v tuto chvíli bychom rádi zaslechli tvůj hlas. Rádi bychom nasměrovali své nitro k tobě, Pane. Toužíme po pokoji, po klidném odpočinku v důvěře, že jsi tu s námi. K tomu nám prosím pomáhej a sešli do našeho shromáždění Ducha svatého. Prosíme, dej abychom zaslechli tvé slovo a dovedli s ním také dobře naložit.

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: Gn 22,1–13

PÍSEŇ: EZ 16,6 *Pán Bůh je přítomen*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v evangeliu podle Matouše 6,33.

Vážené shromáždění,

my jsme s dětmi v probírali tento příběh na náboženství. A zase jsem si uvědomil, jak je to šokující zpráva. Jak je ten příběh pobuřující, obtížný. Až se člověku chce na Boha se naštvat a pokárat ho, co si to na chudáka starého Abrahama dovoluje. Zní to jako týrání

seniorů.

Ten příběh začíná informací pro nás, že je to zkouška, což Abraham neví. Po tom všem, co Abraham s Bohem zažil, ho chce Bůh ještě vyzkoušet. A že toho spolu nezažili málo, že? Abrahamovi je už přes 100 let, Sáře přes 90. Už víckrát vzal Abraham Boží výzvu vážně. Nejdřív: „*Abrahame, odejdi ze své země... do země, kterou ti ukážu.*“ Abraham odpoví: „Tak jo“, a šel. Potom mu Bůh pomáhá v bitvě, říká mu, že jeho potomků bude tolik jako hvězd na nebi: „Tak jo,“ řekne Abraham. Pak za Abrahamem a Sárrou Bůh přišel v podobě tří mužů na oběd, při kterém oznámil, že se jim už brzy narodí syn: „Tak jo.“ Abraham pak přemlouvá Hospodina, aby se slitoval nad Sodomou a Gomorou, když tam najde aspoň deset lidí, kteří se řídí Boží vůlí. A Hospodin odvětí: „Tak jo.“ Co s Izmaelem, který se narodil Abrahamovi a otrokyni Hagaře? „Pošli je pryč, netrap se tím, Abrahame.“ – „Tak jo.“ Pak se narodí Izák. Hospodin řekne: „*Vezmi svého jediného syna Izáka... a oběťuj ho jako oběť zápalnou na jedné hoře*“ – „Tak jo.“ Cože? To je skoro jako Ježíšovo povolání učedníků: „Pojďte se mnou“ – „Tak jo.“

Proč tady Abraham nesmlouvá tak jako v případě Sodomy a Gomory? Svého prvního syna Izmaele se musel vzdát, protože mu Sára dávala důrazně najevo, že tohle teda ne. Druhého syna, který se konečně narodil Sáře, má dát taky pryč. A o tom Sára neví. Tentokrát se se Sárrou poradit nešel, však taky tušíme, co by mu na to řekla.

Biblisté a vykladači upozorňují, že se ten příběh tváří jako typologický, vzorový. Že by to mohla být laboratorně vytvořená zápleтка, která má sloužit jako názorná ukázka. Třeba tak jako to vyprávění o klukovi, který napálil lidi falešným varováním, že se k vesnici blíží vlk, a žádný vlk nešel. A když jednou vlk opravdu přišel, tak už chlapci nikdo nevěřil a skončilo to špatně. Čistě fakticky se to asi nestalo. Přesto je ten příběh důležitý a poučný.

Kdyby to tak bylo s tím naším příběhem, co si z toho máme vzít? Co nám příběh o svázání Izáka dává za životní radu? K čemu je to nám, křesťanům 21. století, dobré? Není ten příběh spíš zlý a škodlivý? Nevede k slepé víře a k fanatismu? Když se blbě pochopí, asi může k fanatismu vést. Konec konců se našli křesťané, kteří měli za to, že Boží vůle je vyvraždit jihoamerické domorodce kvůli jejich zlatu, nebo že je Boží vůle, aby černoši byli otroci bílých. Co když by to někdo pochopil tak, že má třeba na hoře Říp obětovat své dítě?

A já to ještě trochu zkomplikuju. V předchozí kapitole říká Bůh Abrahamovi: „...*tvé potomstvo bude povoláno z Izáka.*“ A najednou – oběťuj ho. Tak co se tady děje? Pokud by Bůh doopravdy chtěl zaříznout chlapce, tak by si protiřekl. Jak by pak mohl mít Izák děti

a vnuky atd? Je to fakt zkouška víry, ale co se chce tou zkouškou zjistit? Copak Bůh něco neví? Všemocný Bůh? Možná, že Abraham to stále nemá vyřešeno v sobě a je to zkouška, která má v něčem pomoci jemu – byť je to zkouška extrémní.

Ta zkouška se týká toho, jak důležitý je pro Abrahama Bůh. Abraham se v životě kvůli Bohu musel hodně věcí vzdát. A díky tomu nakonec obdržel mnohé další – ale mnohého, na čem mu určitě záleželo, se musel vzdát. Nejdřív musel opustit své přátele, svůj otcovský dům. Kvůli přislíbené zemi se musel stát cizincem. A musí se vzdát svého syna Izáka – aby získal Izáka i čestné místo zakladatele rodu Božích vyznavačů.

Připomíná mi to, jak Ježíš v Matoušově evangeliu říká: „*Hledejte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.*“ Bůh nechce své pozemské následovníky o všechno obrát. Naopak jim chce leccos dát, ale pouze pokud budou jeho. Pokud jim bude víc záležet na tom něčem, co vlastně nechtějí opustit, pak považují některé věci za důležitější než Boha. A když nemáme na nejvyšším místě v životě Boha, pak tam máme něco jiného, co je pro nás bůh.

Pak se taky k Bohu nevztahujeme jako k Bohu, ale třeba jako k nějaké kulturní zvyklosti. Na bohoslužby chodíme, protože tam chodila máma nebo táta, a tím to končí. Kdyby to takhle bylo s Abrahamem, tak bychom o něm asi žádné příběhy neměli. To by asi zůstal u uctívání bůžků jako jeho otec Terach.

„Abraham dostal Izáka zpátky, ale má jej teď jinak než předtím... Jakožto člověk, který byl připraven slyšet a splnit Boží příkaz doslovně, smí Izáka mít, jako by ho neměl...“ (Dietrich Bonhoeffer).

Abraham musí poznat, že zaslíbení, kterého si tak cení, není závislé hlavně na Izákovi, ale jedině na Bohu.

Abraham tady šokuje svojí poslušností. Nakonec – ačkoli se to tak nezdá, není to poslušnost slepá. Není to nepřemýšlející Abraham, který je tak submisivní, že udělá cokoli, co Bůh řekne, protože nemá kuráž.

Ono tohle chce vlastně velkou kuráž. Chce to víru a osobní odhodlání vyznat se v tom, co je důležitější. „Je důležitější zůstat ve známém prostředí, v domácím teplíčku, nebo vyslyšet hlas toho, který mě volá ven, Abrahame?“ Pozor, je to hlas toho, který je Pán. Je to hlas toho, který udělal svět, toho, kterému vlastně všechno patří. Dát Izáka Bohu vlastně znamená dát věci do pořádku, protože Izák Bohu patří. Abraham mu taky patří. A protože je schopen dát Izáka Bohu, je mu vrácen a Abraham se stává praotcem lidu víry. Protože víru skutečně prokázal.

A co my s tím? Můžeme to pochopit jako předobraz Krista. V příbězích Izáka i Ježíše je na scéně osel, na cestě k hlavnímu dějišti. Oba jdou na popravu. Oba předtím mluví s otcem a jejich rozhovor je plný napětí. Ježíš i Izák si na horu nesou dřevo. Ježíš o sobě mluví jako o beránku, který se obětuje. A v našem příběhu se nakonec taky obětuje beránek. To jsou takové zajímavé podobnosti. A co si z toho vzít do života? Co je v tom za duchovní stravu?

Po tom všem, co jsem řekl, si myslím, že první výzva, před kterou je postaven posluchač tohoto příběhu, zní: Jak důležitý je pro tebe Bůh? Má ve tvém životě místo, které mu patří?

A hned druhá výzva je: „Kdo nebo co je tvůj Izák, kterého máš vložit Bohu do rukou, protože o to Bůh stojí? Je něco takového, na čem mi záleží, od čeho si slibuji budoucnost a dělá se mi špatně při pomýšlení, že bych se toho měl vzdát? Ono to dost možná nakonec nemusí znamenat, že to úplně ztratím. Třeba Bůh jenom připomíná, že nejdůležitější je pro člověka on sám. Protože pouze on může naplnit naše srdce. Jedině on nám dává vodu živou, po které se už nežízní, jedině on je pro nás naděje na život v plnosti a život věčný. Jak říká Ježíš v tom druhém čtení z Matouše, tak máme nejprve ze všeho vyhledávat Boží království. Vládu lásky, velkorysosti, odpouštění, naděje, laskavého přejného výhledu atp. Však ta pěkná slova všichni známe.

A pak můžeme dál být s tím naším Izákem, ať už je to cokoli, a budeme žít v důvěře k Bohu. Budeme žít v naději ze vztahu s živým Bohem a budeme méně spoléhat na věci nižší důležitosti.

A možná jsme si tím Izákem někdy my sami sobě. Možná, že jsem to někdy já, koho potřebuji Bohu odevzdat. Tak jako se Ježíš odevzdal plně Otci. Je to pro nás velká výzva, abychom dovolili Bohu být v našem životě první. Amen.

PÍSEŇ: EZ 200 *V tvé síle, Pane Bože můj*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Bože, vkládáme do tvých rukou svůj život. Věříme, že za námi stojíš a chceme pro tebe pracovat. Prosíme, použij naše schopnosti, povahové rysy pro své plány. Učiň z nás, Pane, své nástroje.

Dobrý Bože, přimlouváme se za naše příbuzné a za všechny, s nimiž žijeme a pracujeme, kteří jsou svěřeni do naší péče. Prosíme tě, abychom spolu zůstávali ve

dnech dobrých i zlých v důvěře a vzájemném porozumění. Prosíme, rozsviť náš společný čas radostí a klidem v duši.

Pane, prosíme za životaschopnou a humánní společnost, za vzájemnou důvěru a solidaritu všude, kde lidé společně žijí a pracují, za poctivost v podnikání, za dobré pracovní podmínky a spravedlivé mzdy.

A prosíme tě, vyslyš naše modlitby ať už je teď řekneme v duchu, či nahlas...

Ve víře, že o našich prosbách víš, k tobě voláme slovy, která nás naučil Ježíš Kristus:

Otče náš...

POSLÁNÍ: J 14,27

POŽEHNÁNÍ

A Boží láska, bez které se životní zahrada mění v poušť, Boží láska ať oživuje vše dobré, co skomírá; ať vám dodává chuť do života, radost z toho, že tu můžeme být, a ať vás naplní pokojem. Amen.

PÍSEŇ: EZD 685 *I když se rozcházíme*

NEBOJTE SE

POZDRAV

Milá shromážděná církvi, přátelé, sestry, bratři, rád vás vidím v našem kostele, vítám vás a jsem rád, že můžeme společně slavit služby Boží. Milosrdenství vám a pokoj i láska budiž rozmnožena. Amen.

INTROIT: Ž 68,6-7

PÍSEŇ: EZ 168 *Zpívejte, čest vzdejte*

MODLITBA

Pane Ježíši, čekáme s dobrou nadějí... Už se to blíží, už přibývá světla, zatím jen zrakem víry a symbolicky, už svítí druhá svíce, už není jen tma, už je tma i světlo a tma už nemá svou absolutní moc. Prý ta první svíčka je k naději, jako první závdavek, příslib, jedna jediná, která protkne tmou, otevře skulinku naděje, prolomí temnotu, která už není všechno. Ta druhá je ve jménu pokoje. Že už je čas se upokojit, zklidnit, je to na dobré cestě, už jsou dvě, spolu, už nejsem sám. Už se můžeme uvidět, najít se a vzájemně si svítit a hřát a posvítit i druhým. Děkujeme, Pane, že jsi k nám přišel a rozsvítil a dal naději a zaslíbil pokoj. Jako svítla naděje Zachariášovi a Alžbětě. A pastýřům a mudrcům, že se taky dali na cestu. Děkujeme, že jsme ušli kus té své cesty. A jsme vděční, že po ní nejdeme sami. Doprovod' nás, prosíme, také dnes ve svém Duchu.

Amen.

ČTENÍ PÍSMY SVATÉHO: Lk 1,5-13

PÍSEŇ: EZD 651 *Dávno je to*

ČTENÍ PÍSMY SVATÉHO: Lk 10,25-37

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Lukášově evangeliu 1,5-25.

Pan Zachariáš a paní Alžběta seděli na lavičce před svým domem (to nezačíná vtip, to je evangelium podle Lukáše), někde v kopcích nedaleko Jeruzaléma. Jsou sami, děti ani vnoučata kolem nich neposkakují. To je důležitá okolnost toho příběhu – byli bezdětní. Zachariáš je kněz, dvakrát za rok mívá službu v chrámu. Oba byli pokročilého věku, jak poznamená evangelista, duchod nedaleko. „Snad je to už naposled, co jdu do chrámu,“ odtuší stárnoucí kněz. A manželka na to: „Nebud’ pesimista.“ Ale oběma je jasné, že to tak být může.

Kromě chybějícího syna se Zachariášovi nevyplnil ještě jeden sen – nikdy neměl tolik štěstí, že by byl vylosován, aby vstoupil do svatyně, zapálil tam vonnou oběť a pak požehnal lidu. Bolí to, když vyvolávají jméno jiného kněze, bolí to, jako když někde uvidí otce s dítětem.

Ale pak je to jinak – Zachariášovo jméno při losování zazní a on vstoupí do svatyně, aby vyřkl za všechen izraelský lid slova prosby: „Přijď, Bože milosrdenství a mnohého slitování a přijmi oběť svého lidu milostivě. Přijď k svému lidu i ke mně se svým spasením.“ To jsou slova prosby po Boží přítomnosti. To jsou slova převelikého očekávání. Teď je říká člověk, který už čekat přestal, který vlastně budoucnost jako bezdětný neměl; na děti tehdy hleděli tak, že v nich má člověk budoucnost, oni budou pokračovat, ponesou jméno, odkaz, úkol, víru, naději.

A Zachariáš přece jen volal a stejně smíme volat i my, když jsme bez výhledu; přesto máme ke komu volat. K tomu, který přichází a sklání se, který dává – i tam, kde lidská naděje už pohasla.

Když stanul Zachariáš ve svatyni svatých s obětí a se zástupnou modlitbou pokání na rtech, objeví se anděl, posel Boží, se zprávou z nebe, která začíná pro anděly tak typicky: „*Neboj se, Zachariáši...*“ Ta základní zvěst, kterou opakuje potom i ten, kterého předpovězený syn Zachariáše a Alžběty bude ohlašovat: Neboj(te) se. Je proč se bát, ale jsou taky důvody, proč strachu nepodlehnout, proč s ním bojovat, vidět důvod pro naději a nalézt zdroj pro odvahu. A anděl pokračuje: Narodí se ti syn a dáš mu jméno Jan. Bude to zasvěcenec před Boží tváří a vystříhá se různých nebezpečí (toho, co člověka může svést a zkazit) a bude pln Ducha svatého. Nabídne lidem výhled k Bohu, sám tomu půjde příkladem, a to v moci Eliášově, totiž toho, koho očekávali, že přijde, aby byl předchůdce Mesiáše.

Anděl tedy vyřizuje dobrou zprávu o narození syna. Boží přiblížení se děje právě takhle – stane se něco velice lidského, normálního a potěšujícího. Narodí se ti a vám syn. Snad ta prázdnota a neplodnost obou manželů nebyla jen marnost, byla to dost možná i

otevřenost s prázdnýma rukama, které očekávají, dar, milost.

Ovšem celé to není nijak barvotiskové – Zachariášovou reakcí na tuhle zvěst je docela pochopitelná a také v Písmech mnohokrát dosvědčená nedůvěra (to zase nemusíme někam do svého svědomí, stejně to vidí Sára, Chana i Josef). Zachariáš hned nevěří, a tak se bude příštích pár měsíců vyjadřovat jen zprostředkovaně. Nebude nějakou dobu mluvit, protože neuvěřil slovům. Nedovedl říci ano, a tak chvíli neřekne nic. Aby se mu jazyk rozvázal, až se to nemožné stane skutkem.

Toto je začátek vánočního příběhu podle evangelisty Lukáše. Zní trochu jako pohádka. A mezi námi dospělými – ona to pohádka taky je – vždyť každý máme zkušenosti, že to takhle ve světě nechodí. Ti, ze kterých by byli skvělí rodiče, zůstávají bez dětí. Králové tohoto světa (jako tehdy Herodes) ničí zemi i lidi a trvá to i na začátku třetího tisíciletí po narození Ježíše.

Ten příběh zní jako pohádka a má povzbudit naši fantazii a touhu postavit se na stranu těch, na jejichž straně podle vyprávění stojí Bůh. Ovšem na pohádku z toho plynou docela prozaické výstupy: Není špatné zajít občas do kostela, i kdyby tam nesestoupil anděl, ale jen vystupoval farář. To druhé je pak zamlčené, ale také se to muselo stát – totiž, že Zachariáš se po návratu z chrámu miluje se svou ženou.

Evangelista Lukáš nezačíná svoji knihu vyprávěním o schopných politicích a vládcích (všehoschopný král Herodes je jen zmíněn). Ani o výjimečných či výjimečně plodných lidech. Vypráví o dvojici starých, bezdětných manželů. O knězi Zachariášovi, který vyprávěl lidem o Božím jednání, který je učil poznávat Boží vůli, a přitom v to sám tak úplně nevěřil.

A přece právě tady a takto začíná pro člověka ten nejdůležitější příběh – příběh o Boží pomoci. Začíná tady, protože ti dva staří manželé byli spravedliví. Otevření Božímu hlasu, Božímu jednání. A dočkali se milosti, dočkali se syna, jehož jméno – a nejen ono bude na Boží milost neustále poukazovat. Amen.

PÍSEŇ: EZD 627 *Má duše Boha velebí*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, vyhlížíme blížící se svátky. Ať nezapomínáme na to, že jsi to ty, kdo se k nám blíží. Myslíme na to, co v našich životech před tebou neobstojí. Přimlouváme se za svá vlastní trápení a bolesti. Myslíme na svá provinění, na

temnotu, ve které jsme si už třeba přivykli žít.

Modlíme se za lidi, kterým jako Zachariášovi a Alžbětě někdo blízký chybí. A teď o Vánocích si to zase bolavě připomenou. Myslíme na ty, kdo čekají na narození dítěte. Prosíme za děti. Modlíme se za pronásledované. Přimlouváme se za nemocné, opuštěné, bloudící, kéž najdou alespoň jednoho bližního, se kterým by mohli být.

Předkládáme ti Etiopii, Bělorusko, Ugandu a mnohé další otevřené rány tohoto světa. Myslíme na ty, na které doléhá epidemie víc než na jiné.

Pane, kéž zaslechneme tvé osvobozující slovo a kéž tvůj Duch opanuje naše nitro a vede nás ke stále hlubšímu zaujetí a nasáknutí vírou, láskou a nadějí.

V tiché modlitbě ti svěřujeme své prosby, otázky.

A modlíme se po tvém příkladu také společně: **Otče náš...**

POSLÁNÍ: Fp 1,9–11

POŽEHNÁNÍ

Kéž je nám Bůh milostiv a dá nám požehnání, kéž nad námi rozjasní svou tvář! Ať je známa na zemi tvá cesta, mezi všemi pronárody tvoje spása! Bůh nám dává svoje požehnání. Nechť se ho bojí všechny dálavy země.

PÍSEŇ: EZ 273 *Zvedněte brány svrchků svých*

VELIKÝ HLAS

POZDRAV

Milé sestry, milí bratři, přijměte apoštolský pozdrav: Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi! Amen. Vítejte v tomto nedělním shromáždění.

INTROIT: Ž 96,1-4

PÍSEŇ: EZD 606 *Ať zazní chvála*

MODLITBA

Hospodine, náš dobrý nebeský Otče, nebude zahanben, kdo skládá svou naději v tobě, kdo se celým srdcem upne k tvé milosti v Kristu! Náš svět je plný nabídek a příslibů, ale jen ty, náš Bože, nikdy nezlámeš, neopustíš nás, neponecháš nás napospas. Děkujeme za tyto okamžiky a prosíme, naplň je a projasni svou přítomností. Pane Ježíši Kriste, děkujeme za tvou pomoc a oporu, za pochopení, které pro nás máš, a prosíme, měj s námi i nadále trpělivost, když tápeme a pořád dokola opakujeme stejné chyby. Odpusť nám, že příliš snadno a rychle opouštíme pozice, kde je zapotřebí vydržet, odpustit, něco obětovat. Pane, smiluj se! Duchu svatý, chceme se otevřít tvému blahodárnému vanutí! Prosíme, přijď a proměň nás, připrav k přijetí slova. Ať všechno, co říkáme a děláme, pramení z tvé lásky! V tebe skládáme své doufání, chválíme tě a oslavujeme, Bože Otče, Synu a Duchu svatý.

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: Mt 13,1-9;18-23

PÍSEŇ: EZ 86 *Nakloň, Pane, ucha svého* (sloky 2-5)

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Lukášově evangeliu 17,11–19.

Milé sestry, milí bratři, o čem vlastně je tenhle příběh? Jistě o víře; vyprávění vrcholí oceněním víry Samařana, cizince, od něhož Ježíšovi soukmenovci takovou vděčnou, spasitelnou důvěru čekali asi nejméně. Zároveň jako by ten Samařan kladl na srdce zdánlivě úplně samozřejmou věc: Že je dobré poděkovat, projevit Pánu Bohu vděčnost. Deset se jich setkalo s Ježíšem, deset zakusilo moc jeho milosti, ale devět z nich jako by obratem zapomnělo, že vůbec něco přijali.

V samotném středu příběhu však nestojí lidská víra nebo naopak lidská nevďěčnost a zapomnětlivost, ale sám Bůh. Bůh, který jedná ve svém Synu, milosrdný nebeský Otec, který prokazuje milost i těm zapomnětlivým, natvrdlým a lhostejným, protože je dobrý ke všem. V evangeliu podle Jana to Ježíš, když na něj dotírali protivníci, vyjádřil docela jasně: *„Můj Otec pracuje bez přestání, proto i já pracuji.“* (J 5,17) A nám nezbyvá, než k tomu zvolat „haleluja!“ a radovat se, že máme takového Boha! Pána, který se nezastaví na hranicích nějaké oblasti, protože dál už to není jeho „rajón“. Neodmítne prosebníka jen proto, že vypadá nějak podezřele, že nepatří „k těm našim“. Neodradí ho dokonce ani ta ztrachtilá lidská zapomnětlivost a nepoučitelnost.

Vykladačům Bible odpradávná dělá potíže, že se Ježíš ubíral do Jeruzaléma takovou zvláštní oklikou. Ale stačí prostě přijmout, že tu teď jde právě o Samařsko, s jehož obyvateli neměli Židé dobré vztahy a koukali na ně svrchu. Ježíš ovšem na tyhle animozity a pod kůži zalezlé předsudky nebral ohled, nenechal si je vnutit.

Na kraji jedné vesnice se s Ježíšem setkalo deset malomocných. Hloubku jejich utrpení si asi jen těžko dokážeme představit. Dnes s touhle zlou nemocí svádějí statečný zápas celé týmy lékařů a různé organizace, i církevní. Ale v době Ježíšově panovalo v Izraeli přesvědčení, že tuhle nemoc může uzdravit jedině Bůh. Kromě obtížných a bolestivých projevů malomocenství znamenalo, a to bylo asi to nejhorší, vyloučení ze společenství. Pomalé umírání zaživa, v osamělosti a odloučení.

Ale těch deset se nesmířilo se svou situací. Vyhledali Ježíše a oslovili ho. Zůstali přitom stát opodál, jak to přikazoval Zákon, a zdálky volali: *„Ježíši, Mistře, smiluj se nad námi!“* Modlitební zvolání, které přejala církev do své liturgie. Prosba, která Pánu Bohu nic nevysvětluje a nesnaží se mu radit, co by určitě měl udělat. Modlitba, která nejprostším možným způsobem vyjadřuje důvěru, že slitovný Bůh uslyší a má moc i s tou mou nouzí a bolestí něco udělat. Prosba vhodná pro okamžiky a situace, kdy nevíme, jak

a za co se modlit, jak vůbec vyjádřit, co cítíme a potřebujeme, když nám prostě scházejí slova.

A Ježíš malomocné uviděl a odpověděl na jejich volání. Nečekaně prostě: „*Jděte a ukažte se kněžím!*“ Člověku naprosto neznalému Bible by Ježíšův příkaz mohl znít skoro jako: „Jděte jinam a mně s tím dejte pokoj!“ Ale ze Starého zákona víme, že uzdravení, očištění malomocného potvrzovali kněží, právě tak jako vyhlasovali jeho nečistotu. Zastávali tak vlastně funkci lékařů.

„*Jděte a ukažte se kněžím.*“ Nic víc. Tady bych já čekal možná i dost bouřlivou diskusi mezi nemocnými. Tak to přece nejednou probíhá, když je nutno v přelomové životní situaci udělat rozhodnutí. Zúčastnění se nemůžou dohodnout a zmatkují, někdy dojde ke konfliktu. A těch deset se muselo rozhodnout, jestli poslechnou. Očištění byli až cestou ke kněžím. K žádné diskusi však nedošlo. Až do téhle chvíle zůstali jednomyslní. Rozhodli se poslechnout Ježíše – a byli očištěni. Ovšem jenom jeden z nich, když upozoroval, že byl uzdraven, se vrátil k Ježíšovi s chválou na rtech. Jen jeden své uzdravení pochopil jako Boží dar a vyvodil z toho divu taky nějaké důsledky, jen jeden na Boží milost odpověděl. Vzdal velikým hlasem chválu Bohu a sklonil se před Ježíšem, protože v něm rozpoznal zachránce. Při zmínce o „hlasu velikém“ si vždycky vzpomenu na našeho milého celocírkevního kantora a jeho svěží interpretace našich písní a říkám si, že i my se můžeme do toho našeho kostelního zpěvu klidně opřít, při chválení Pána Boha nemusíme šetřit hlas!

Jen jeden dospěl k cíli, až tam, kam je třeba dojít. Ale kde je vlastně cíl? Kam nás Boží dílo směřuje? Na to existují různé názory. Jedna z odpovědí, která v našem evropském prostoru nachází slušný ohlas, zní asi nějak takhle: Poslání a cíl a náplň křesťanství je služba potřebným, boj proti útisku a lži, budování lepšího, spravedlivějšího světa.

Hlavním cíl však je, aby se našemu Bohu dostalo té pravé důvěry a úcty a chvály. Ježíš přišel hledat ztracené a zahynulé, vydal svůj život za naše hříchy, abychom se mohli svobodně a s radostí obrátit k Bohu a vzdát mu dík a chválu, která mu plným právem patří. Naším posláním, obdarováním i ničím nezaslouženou výsadou je boho-služba, slavnost, v níž smíme přijímat z pramenů Boží milosti a odpovídat na Kristovo slitování. Společenství, v němž se má prohlubovat náš vztah k Bohu a posilovat naše víra, naděje a vzájemná láska.

Jeden z deseti. Zdá se to dost málo. Ale v Ježíšově podobenství o rozsěvači to vypadá podobně. Ne každé zrno padne do dobré země a uchyťí se a přinese úrodu. Ale Pánu Bohu to stojí za námahu! Protože něco se přece jen uchyťí, často na místech, kde by to nikdo

nečekal. Takové radostné překvapení představuje v našem příběhu právě cizinec Samařan. Úroda přijde a všechny ztráty daleko převýší!

Dlužno podotknout, že Ježíš nad těmi devíti, kteří si šli svou cestou, nevynesl žádný zatracující soud. Jen ocenil víru toho, který přinesl vyhlíženou úrodu. Všech deset dostalo krásný, neocenitelný dar a každý z nich s ním naložil po svém. Tak náš Bůh až podnes rozdává bez omezení a slitovává se nad dobrými i zlými. Slitovává se a s vytrvalostí sobě vlastní volá k víře. Protože pouze taková víra, která v Ježíši Kristu rozpozná svého Spasitele a vděčně odpoví na Boží slitování, uzdravuje a osvobozuje život.

MODLITBA

Ty sám, Bože spasení, spoj naše hlasy ve vděčné chvále a dopřej nám nést ovoce,
z něhož bys mohl mít radost a naši bližní dobrý užitek.

Amen.

PÍSEŇ: EZD 618 *Modré nebe, slunce zář*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Milosrdný Bože, děkujeme za posilu na cestu do dalších dní. Prosíme za všechny, kteří jsou právě nyní na cestě s evangeliem a nesou poselství svobody do končin, zatím ovládaných lživou a nenáivistnou propagandou. Voláme k tobě za ostouzené a umlčované křesťany v Bělorusku, Severní Koreji a Číně a dalších totalitních a autoritářských režimech. Voláme k tobě za děti i dospělé, podléhající manipulaci a svodům moderních technologií, za rodiče, učitele, psychology a další, kteří hledají způsoby, jak ochránit ty, kteří jim byli svěřeni do péče. Voláme k tobě za ty, kteří těmi moderními prostředky vládnu, aby odolali pokušení moci a přijali svou zodpovědnost. Voláme k tobě za lidi ohrožené v zemích, kde se nedaří dostat epidemií covidu pod kontrolu a docházejí prostředky i síly. Voláme k tobě za vážně nemocné a postižené, za umírající a jejich rodiny, za lidi smutné a osamocené. Voláme k tobě, Pane, za všechen tvůj lid, za společenství našeho sboru. Ty sám víš nejlépe, co řešíme, s čím se potýkáme, co je před námi. Prosíme tě, ujmí se nás. Smiluj se, Pane, nad svou církví, nad celým stvořením!

V tichých modlitbách ti svěřujeme své rodiny a blízké, lidi, které máme na srdci...

Přijmi nás, když k tobě ve jménu Ježíše Krista společně voláme: **Otče náš...**

POSLÁNÍ: Ko 3,16–17

POŽEHNÁNÍ

Sám Pán pokoje ať vám uděluje pokoj vždycky a všude. Pán se všemi vámi! Amen.

PÍSEŇ: EZ 426 *Skloň se k nám svou milostí*

JEŽÍŠŮV NÁPAD

INTROIT

Hospodin je silou svého lidu, záštitou spásy svému pomazanému. Zachraň svůj lid, Hospodine, a žehnej svému dědictví, pas je a nes je až navěky! Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Milost a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista nechť je s vámi se všemi.

PÍSEŇ: EZ 44 *Bože, my často slýchali to*

MODLITBA

Bože, naše spáso a naše sílo, ukaž nám svou záchrannou moc, když nás ohrožuje strach a bouře. Ukázal jsi to, když jsi Ježíše Krista neponechal smrti. Zachraň i nás skrze Ježíše, svého Syna a našeho bratra, který s tebou a s Duchem svatým žije v našem středu nyní a navěky.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: 2K 6,1–13

PÍSEŇ: EZ 219 *Hory, doly, stráně*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v evangeliu podle Marka 4,35–41.

Byl to Ježíšův nápad vydat se přes moře. Přes velké jezero. Přes nebezpečný živel. Mohli tam jít pěšky. Bylo by to daleko delší, ale méně nebezpečné. Byl to Ježíšův nápad přeplavit se přes vodní živel. To držme v paměti. Jeho nápad, jeho slovo. Je to on, kdo udává směr. Je to on, kdo vybírá cestu. Učedníci jdou s ním. Nasedají do jedné lodi, společně. Jdou za ním na cestu přes ten živel.

Učedníci. Někteří byli dříve rybáři, námořníci profesionálové. Znali nebezpečí plavby. Věděli, co obnáší plavit se na loďce po moři, vlastně po velkém jezeru, které se také umí rozbouřit. Mají strach? Možná. Možná, že se dříve, ještě jako rybáři, báli, když pokaždé vyplouvali na vodu za obživou. Znali, co dělá velká voda. A možná, že teď se už nebojí.

Ted' už přece nejsou rybáři. Ted' jsou učedníci. A to je úplně něco jiného. Je to Ježíšův nápad přeplavit se po vodě na druhou stranu. Ježíš přece ví, co dělá. Copak s Ježíšem na lodi může mít někdo strach? Možná ti, kdo nejsou s Ježíšem, kdo jedou ve svých vlastních lodkách, po vodě na vlastní pěst, ti mohou strach mít. Ale učedníci s Ježíšem?

I my jsme učedníci Ježíše Krista, jeho bratři a jeho sestry, mladí i staří, různých profesí a vzdělání. Víme, co obnáší plavba s Ježíšem ve společné lodi? Je to jeho nápad vydat se na cestu po vodě, na cestu, kde hrozí bouře. A my jsme se vydali na cestu s ním. Tento kostel je také loď a jsme tu, protože on je tu také a my jsme vyslechli jeho hlas. „Nastupme a vydejme se na cestu!“ Máme obavy? Měli jsme je a už je nemáme? Nebo: Neměli jsme je a teď je máme? Vypluli jsem s ním. Tehdy, kdysi. A jaké je to po letech? Jaké je to teď, když na nás leží tíže starostí, když jsme mohli zakusit třeba i Boží mlčení? Jsme jako ti zkušení námořníci, kteří vědí, že na vodě jde vždycky o život a že je lepší se jí raději vyhnout? A přesto! Vstoupili jsme do lodi s Ježíšem a jsme tu s ním.

Je to síla samotného Ježíše a jeho autority, že učedníci něco takového udělali. Ježíšova osobnost, jeho příběh, jeho přístup k člověku, jeho řeč o Bohu, jeho kázání o lásce, jeho praxe odpouštění, jeho důvěra v budoucí příští... To vše umožňuje nový pohled k Bohu, to ukazuje Boha zcela v novém světle. I kdyby nastokrát lidé věděli o Bohu zdánlivě všechno, o Bohu, o lidech, o světě, o životě, přesto Ježíš ukazuje Boha jinak a nově, jak to člověk ještě neviděl a neslyšel. Ba i ta slova dávných proroků se stávají zcela novými, a tak aktuálně platnými. To vše působí tak, že učedníci jdou za ním, navzdory alarmům, které se díky letité zkušenosti mohou rozeznět na poplach a hlásit: Pozor, to zavání průšvihem! A tak se z víry, že Bůh existuje a něco po nás chce, stává víra v Boha a důvěra, že on nás vede dobrým směrem. Z víry se stává důvěra. A na počátku je Ježíš a jeho hlas a nápad vydat se na cestu. Ne proto, aby zažili dobrodružství na moři, ale protože to stojí za tu riskantní cestu, protože cesta má cíl: potkávat a nabírat po cestě do lodi další lidi a plout s Ježíšem vstříc dalšímu setkání. A tak jsou s ním v jedné lodi a plují stejným směrem. A směr udává tento Boží Syn, který je všechno jen ne zkušený rybář. Boží Syn, jenž původním povoláním byl tesař.

A byla bouře veliká a zlámala jim pádla, vesla. Lodka se naplnila. Nikoli novými učedníky, ale vodami bouře. Učedníci propadnou hroznému strachu a Ježíš spí.

Dvě otázky se tu derou na povrch. První vysloví sami učedníci. Je to spíše výčitka než otázka. Ale vždycky je to modlitba, protože k Božímu Synu v modlitbě mluvíme: „*Tobě je jedno, že zahyneme?*“ Ta druhá otázka je podobná a může napadnout jeho církev. Bojující nebo rezigovanou. „Jsi tu ještě vůbec, Ježíši?“

Pokud měli učedníci na počátku pocit, že se jim s Ježíšem nemůže nic hrozného stát, tváří tvář bouři vzala tato jistota za své. Důvěra v Boha je pryč. Vlny bouře ji rozmetaly na kousky a vítr odvál kamsi do dále. Místo v srdci zaujal strach. Nadějná a hrdá loďka-církev se náhle změnila v loďku strachu. Poklidná jízda s Ježíšem se stala cestou hrůzy. Člověk si klade otázku. Je ten strach způsoben okolní bouří, nebo tím, že Ježíš zůstává klidný a spí? Co vzbuzuje větší hrůzu? To, že se na loďku-církev, světe div se, valí vlny bouře? Anebo vzbuzuje hrůzu prostý fakt, že Ježíš i uprostřed bouře zůstává klidný? Odpověď dává Ježíš. Poté co uklidní bouři, staví učedníky před otázku: „*Proč jste tak ustrašení? Ještě nemáte víru?*“ Ztratili víru v Ježíše, protože on zůstal klidně spát i uprostřed bouře. Protože zůstal věrný svému přesvědčení, že směr, který udal, bude dosažen. A cesta, na kterou pozval, půjde dál navzdory bouři. A proto zůstal spát, neboť ještě přece nebyli u cíle. Ztratili víru v Ježíše, kterému před tím uvěřili, když vody byly ještě klidné. A teď si musejí nechat Ježíšem říct, tato víra je zapotřebí i v dobách bouře. A tak tu nejde o to, abychom pokaždé čekali, že Ježíš poručí větru, dešti a zavládne mír a my budeme v loďce církve moci plout nerušeně dál. Jde tu o to, abychom se naučili věřit Ježíši i uprostřed bouře. Abychom zůstali Ježíši věrni, tomu klidnému, klidně spícímu Božímu Synu, neboť cesta má cíl a Ježíš je přesvědčen, že jej dosáhneme.

A tak na závěr našeho příběhu se strach učedníků proměnil v podivnou bázeň, která si klade podivnou otázku: Kdo je to ten Ježíš? Ale my si musíme nechat říct, že Ježíš po nás nechce nic takového, jako je tato bázeň. Ježíš nás zve k následování a důvěře, že s ním na lodi plujeme k dobrému cíli a že k tomu cíli proplujeme spolu s ním i skrz bouře tohoto světa. Ne bezstarostnost! Ne bázeň! To do loďky-církve nepatří! Do loďky církve patří důvěrný vztah k Pánu Ježíši Kristu, víra, že loďka-církev se s Kristem na palubě nemůže potopit, i kdyby se na ni měly valit vlny všelijak veliké. Do loďky-církve patří důvěrný vztah ke Kristu, i kdyby nás to mělo stát nemalé úsilí u vesel uprostřed bouře světa. Můžeme se nechat upokojit, že i navzdory všem překážkám plujeme s Kristem do cíle. Ted' už víme, proč zůstává Pán klidný. Ted' už víme, že náš Spasitel je Pán v bouřích světa i nad nimi. Ted' už víme, že s Ježíšem po každé bouři nastane pokojné ticho. Na tom stavíme svou důvěřivou víru. Vždyť on ví, že svou loďku-církev dovede i skrze bouři do cíle, ke kterému nás pozval. Amen.

PÍSEŇ: EZ 200 *V tvé síle, Pane Bože můj*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Chceme ti, Bože, děkovat za vše, co nám dáváš jako pomoc pro život a prosíme tě o světlo tam, kde nám budoucnost zastírají temnoty.

Chceme ti děkovat, že jsme se mohli jako sbor shromáždit, a prosíme, abychom zůstávali při své církvi v problémech, které nás tísní, abys nám dával odvahu k jednání a otvíral nás pro působení Ducha svatého.

Chceme ti děkovat za to, že sytíš náš život, a prosíme, abys nám v konfliktech ukazoval cestu k únosným řešením.

Chceme ti, Bože, děkovat za rodiny, sousedy, přátele, které jsi nám dal, a prosíme, abys jim i nám pomohl žít společně v dobrém.

Věčný Bože, ty slyšíš naše díky a prosby. Zůstávej s námi. O to tě prosíme skrze Krista, našeho Pána.

Společně k tobě voláme slovy, která nás naučil Ježíš: **Otče náš...**

POSLÁNÍ: Ž 37,5-8

POŽEHNÁNÍ

Hospodin, nechť vám žehná a chrání vás. Nechť nad vámi rozjasní svou tvář a je vám milostiv. Nechť obrátí k vám svou tvář a obdaří vás pokojem. Amen.

PÍSEŇ: EZD 673 *Dej odvahu včas slyšet*

SBÍRKA KÁZÁNÍ PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ (ISSN 0231-7419)

Vydává Českobratrská církev evangelická pro vnitřní potřebu.

Redakce: Štěpán Hájek, Ivo David, Elen Plzáková

Editor, technický redaktor, obálka: Adéla Rozbořilová

Jazykový redaktor: Jana Plíšková

Objednávky přijímá a rozšiřuje redakce Českého bratra, Jungmannova 9,

p. příhr. 466, 111 21 Praha 1, telefon: 224 999 236,

e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz, facebook.com/ceskybratr

© Českobratrská církev evangelická 2021

